

Møte onsdag den 21. mars 2007 kl. 10

President: Carl I. Hagen

Dagsorden (nr. 63):

1. Spørretime
 - muntlig spørretime
 - ordinær spørretime

Presidenten: Representanten Heikki Holmås, som har vært permittert, har igjen tatt sete.

Representanten Trond Helleland vil fremsette et representantforslag.

Trond Helleland (H) [10:01:36]: Jeg har gleden av på vegne av undertegnede, Elisabeth Aspaker, Øyvind Halleraker og André Oktay Dahl å framsette et forslag om mulighet for elektronisk politianmeldelse av tyverier på Internett.

Presidenten: Representanten Robert Eriksson vil fremsette et representantforslag.

Robert Eriksson (FrP) [10:02:08]: Jeg har herved gleden av å framsette et representantforslag på vegne av undertegnede og Ulf Leirstein om å innføre en ny modell for individuell pensjonssparing med skattefradrag, samt gjeninnføre tidligere regler knyttet til livrente.

Presidenten: Forslagene vil bli behandlet på reglementsmessig måte.

Sak nr. 1

Spørretime

- muntlig spørretime
- ordinær spørretime

Muntlig spørretime

Presidenten: Stortinget mottok mandag meddelelse fra Statsministerens kontor om at statsminister Jens Stoltenberg vil møte til muntlig spørretime.

Statsministeren er til stede, og vi er klare til å starte den muntlige spørretimen.

De representanter som i tillegg til de forhåndspåmeldte ønsker å stille hovedspørsmål, bes om å reise seg.

Vi starter da med første hovedspørsmål, fra representanten Dagfinn Høybråten.

Dagfinn Høybråten (KrF) [10:03:15]: Jeg har et spørsmål til statsministeren.

Mandag la Arbeiderpartiet fram sitt forslag til hvordan de mener det framtidige forholdet mellom stat og kirke skal være. Jeg må si jeg undret meg over dette forslaget, dels fordi det rett og slett ikke henger sammen, dels fordi det vitner om en mangel på respekt for Den norske kirke som et trossamfunn. Statskirken skal beholdes, men paragrafen som gjør at Kirken er en statskirke, skal fjernes.

Konsekvensen blir at vi får en såkalt verdinøytral stat som skal styre over et trossamfunn.

I forslaget heter det at § 2 skal erstattes med en verdi- paragraf. Arbeiderpartiet foreslår at denne skal inneholde et vern om menneskets iboende og ukrenkelige rettigheter, men sier ingenting om at det skal være en henvisning til det kristne verdigrunnlaget. Dette betyr at vi kan bli stående uten en forankring i kristne verdier i Grunnloven.

Gunnar Stålsett har nylig på et av regjeringspartienes landsmøter kalt dette et verdimessig selvmord.

Det ser ut til at det eneste Arbeiderpartiet er villig til å grunnlovfeste, er sitt eget behov for å detaljstyre Kirken. Kirkeministeren blir sittende som en slags overdommer over det kirkelige demokrati.

Hvis det er noe det siste årets debatt om forholdet mellom stat og kirke har vist, er det at den kristne kulturarven står sterkt blant folk flest, og at veldig mange er glad i kirken sin. Mange er altså, uavhengig av tro, engstelige for den store viljen som man ser i en del kretser til gradvis å viske bort vår kristne identitet som nasjon.

Mener statsministeren at vår nasjonale kristne kulturarv ikke bør nedfelles i Grunnloven? Og er statsministeren fortsatt innstilt på å inngå i en bred diskusjon med samtlige partier på Stortinget om den framtidige kirkeordning og den framtidige verdiforankring for det norske samfunnet?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:05:23]: Først vil jeg takke representanten Høybråten for at han stiller spørsmål om forholdet stat–kirke, for det er et stort og viktig spørsmål. Det er et spørsmål som angår mange mennesker. Det angår viktige prinsipper. Religion og livssyn er viktig for den enkelte, men det er også viktig for fellesskapet og for samfunnet.

Det Arbeiderpartiets sentralstyre har gjort, er å vedta noen retningslinjer for vårt videre arbeid med stat–kirke-spørsmål. Det skal nå håndteres i Regjeringen, og så skal det også håndteres i Stortinget. En viktig premisse for vårt vedtak er at vi inviterer nettopp til den brede dialogen om forholdet stat–kirke i framtiden, dels en bred dialog med partier her på Stortinget, dels en bred dialog med trossamfunn og livssynssamfunn utenfor det politiske miljøet. Det står bl.a. i vedtaket at vi inviterer til dialog med Kirken nettopp om hvordan vi skal utforme kirkestyret i framtiden.

Det som har vært viktig, og som er målsettingen for Arbeiderpartiet med det vi nå har vedtatt, er to ting: Det er å få en bedre stat, for dette handler både om hva slags stat vi skal ha og hva slags kirke vi skal ha. Med en «bedre stat» mener vi at vi ikke lenger skal ha en offisiell statsreligion, og det er det ganske bred enighet om i Norge, skal man dømme etter Gjønnes-utvalgets innstilling. Vi mener at staten skal omfatte alle, og derfor ikke bør bekjenne seg til en bestemt religion, den evangelisk-lutherske tro. Samtidig er vi opptatt av å sikre Den norske kirke som en bred, åpen og inkluderende kirke. Derfor er vi opptatt av at den skal sikres finansiering og fortsatt sikres en særstilling.

Staten har i dag ett område igjen hvor den bestemmer over Den norske kirke, og det er knyttet til utnevning av

proster og biskoper. Andre spørsmål er overført til andre kirkelige organer allerede. Der sier vi at når internt demokrati i Kirken fungerer bedre, er vi også innstilt på å overføre de beslutningene.

Dagfinn Høybråten (KrF) [10:07:35]: Jeg konstaterer med glede at statsministeren er innstilt på en bred dialog om dette spørsmålet, og det kan være nødvendig, for hans egne regjeringspartier har ikke akkurat tatt bølgen for forslaget fra Arbeiderpartiets sentralstyre. Jeg tror også at jeg må meddele statsministeren at her i Stortinget blir det neppe grunnlovsmessig flertall for den type forslag som er luftet fra sentralstyrets side. Men det hindrer jo ikke at vi kan få en bred dialog med utgangspunkt i den brede samling som statsministeren viste til i Gjønnnes-utvalget.

Men det jeg altså spurte om, var om statsministeren – som er opptatt av hva flertallet mener, det framgikk av hans svar – er enig med det store flertallet i høringssvarene til denne utredningen, de 81 pst. som sier at Grunnloven fortsatt må ha en henvisning til det kristne og humanistiske verdigrunnlaget. Er han enig med disse 81 prosentene? Og er han enig med Gunnar Stålsett, som mener at det er avgjørende for Norge at vi har en slik henvisning til vår identitet som kulturnasjon i Grunnloven?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:08:37]: Det vi gjør, er å følge opp det et bredt flertall i Gjønnnes-utvalget foreslo, nemlig at vi skal endre § 2 i Grunnloven der staten bekjenner seg til én bestemt religion, den evangelisk-lutherske tro. Det er bred enighet om at staten ikke lenger bør ha én offisiell religion, og jeg oppfatter også at Kristelig Folkeparti er enig i det. Så er vi enig i at vi bør ha en ny, samlende verdiparagraf, og det er det også bred tilslutning til. Jeg oppfatter også at Kristelig Folkeparti er enig i at vi skal erstatte dagens statsreligion med en mer samlende verdiparagraf, fordi staten skal omfatte alle, også de minoriteter som ikke tilhører den evangelisk-lutherske tro.

Vi er åpne for dialog om hvordan den nye samlende verdiparagrafen skal utformes. Derfor har vi ikke vært helt presise i ord på hvordan det skal skje. Ett alternativ er nettopp at man viser til den kristne kulturarv, humanistiske verdier og menneskerettigheter og at det innarbeides i den nye, samlende verdiparagrafen. Vi har ikke endelig konkludert. Det vi er opptatt av, er å få til en samlende verdiparagraf og ikke lenger ha en offisiell statsreligion.

Presidenten: Presidenten vil akseptere fire oppfølgings spørsmål – først Siv Jensen.

Siv Jensen (FrP) [10:10:00]: Jeg vil på linje med Dagfinn Høybråten understreke at det neppe blir noe samlende storting i forhold til den løsningen Arbeiderpartiet nå har skissert.

Men tilbake til Høybråtens hovedspørsmål. Jeg vil gjerne at statsministeren skal utdype svaret litt nærmere. Selv om man ønsker et skille mellom kirke og stat – som kan være hensiktsmessig både for staten, for Kirken og

for samfunnet, ikke minst fordi det vil gi en kirke med mye større legitimitet, uten en politisk styring – kan man samtidig være opptatt av, som Fremskrittspartiet er, at den kristne kulturarven og den kristne etikken, som er grunnleggende verdier i det norske samfunnet, også blir reflektert i den norske grunnloven. Statsministeren har nå pekt på det som et mulig alternativ, men jeg vil veldig gjerne at statsministeren er klarere når det gjelder betydningen av den kristne kulturarven, som også bør reflekteres i Grunnloven.

Statsminister Jens Stoltenberg [10:11:00]: Den kristne kulturarven er viktig for Norge. Den har vært med på å forme det norske samfunnet og forme viktige verdier for vårt samfunn og for enkeltmennesker i Norge. Samtidig mener egentlig alle partier at det er problematisk at den norske stat har én offisiell religion, den evangelisk-lutherske tro, som ikke engang favner f.eks. katolikker som lever i dette landet. Derfor har altså så godt som alle partier, etter det jeg forstår, ment at vi ikke lenger skal ha en offisiell statsreligion, vi skal ha en ny samlende verdiparagraf. Når vi inviterer til dialog om det, er det nettopp for ikke å komme med et diktat, men for å forsøke å komme fram til en ny, samlende alternativ verdiparagraf istedenfor det vi i dag har som en offisiell statsreligion.

Det andre er at jeg mener begrepet «statskirke» er et upresist begrep, for hvis vi med statskirke mener at vi skal ha en statsreligion, oppfatter jeg at alle partier er for å avskaffe det. Vi skal ikke lenger ha en offisiell statsreligion. Hvis man med statskirke mener en kirke som har særrettigheter, er det et bredt flertall for det.

Presidenten: Erna Solberg – til oppfølgings spørsmål.

Erna Solberg (H) [10:12:09]: La meg understreke at jeg tror statsministeren skal ta inn over seg at de to foregående talere og undertegnede nå gir et klart signal om at det Arbeiderpartiet har tatt opp som forslag, ikke er et forslag å bygge et kompromiss om den fremtidige organisering av statskirken og forholdet mellom en stat og en kirke på. Det er ulogisk at statsministeren nå prosederer på – noe som er helt riktig – at veldig mange av oss har et problem med at staten skal bekjenne seg til én religion. Men når man samtidig sier at man skal grunnlovfeste et statsstyre over en kirke, må man jo forvente at den kirken har en religion – jeg trodde det var et av formålene med det – og da vil man indirekte likevel ha et religiøst syn og en trosoppfatning som er grunnlovfestet i Norge. Gjønnnes-utvalget sa at de to paragrafene henger sammen. Ser ikke statsministeren det?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:13:23]: Arbeiderpartiets sentralstyre har vedtatt det Arbeiderpartiet mener er en god løsning. Jeg mener det er en god løsning fordi den ivaretar både hensynet til en ryddigere og bedre stat som respekterer folk som har andre livssyn, andre religioner. Samtidig sikrer det Den norske kirke en særstilling i Norge fordi vi mener det reflekterer norsk historie, norsk tradisjon. Det mener jeg er en god løsning. Men så sier vi

samtidig, fordi vi ikke skal være arrogante, ikke skal diktere en løsning, at vi ønsker dialog, men at her er vårt utgangspunkt. Jeg mener det er et godt utgangspunkt bl.a. fordi vi da greier å løse problemer knyttet til en statsreligion, som ingen partier lenger er tilhenger av. Og så sier vi faktisk at når vi har utviklet et mer representativt demokrati i Kirken på de to områdene hvor staten i dag har makt over Kirken, nemlig ved utnevningen av proster og biskoper, er vi innstilt på også å overføre de beslutningene. Jeg er egentlig litt overrasket over at man ikke ser hvilket potensial som ligger i denne formuleringen. Det avgjørende er egentlig at vi nå bør sette oss ned og diskutere hvordan vi skal utvikle en kirkelov, slik de har gjort i bl.a. Sverige, som gjør at vi kan overføre også disse beslutningene.

Presidenten: Odd Einar Dørum – til oppfølgings spørsmål.

Odd Einar Dørum (V) [10:14:40]: Det man gjorde i Sverige, var å avskaffe statens religionsvesen. Man knyttet ikke lenger staten til en bestemt konfesjon, men man prøvde heller ikke å la staten være et overstyre for Kirken, som om man skulle styre Vegvesenet.

Jeg ser ikke prinsippene – og her vil jeg være litt fri. Jeg er kirkemedlem, og har vært det i hele mitt liv. Jeg er norsk borger, og jeg føler meg – gjennom Arbeiderpartiets vedtak – snakket til som om jeg nærmest trenger en støttekontakt for å sikre takhøyden der jeg lever. Jeg opplever det som krenkende. Jeg synes nesten det er ille at man på den ene siden – og jeg skjønner det – vil avskaffe statsreligionen, og i neste øyeblikk når man har avskaffet statsreligionen, skal man ha en kirkestatsråd, en eller flere, som styrer denne kirken akkurat som om det er et statlig vesen. Det synes jeg er veldig krenkende. Jeg synes ikke det viser noen stor tillit til mennesker som har en tro – uansett hvilken tro.

Så hvis statsministeren vil føre en dialog, vil jeg be statsministeren ta med seg disse synspunktene i sitt arbeid.

Statsminister Jens Stoltenberg [10:15:48]: Det man gjorde i Sverige var, i hvert fall på ett viktig område, en parallell til det Arbeiderpartiet nå inviterer til dialog om i Norge. I Sverige sa man at man fjerner statens makt over utnevningen av biskoper når det er etablert et mer representativt demokrati i kirken. Der stilte man krav om at man skulle ha valgene sammen med riksdagsvalget. Da har man fått vesentlig økt deltakelse i disse valgene.

Det vi sier i vår uttalelse er:

«Når internt valgte kirkelige organer er sikret legitimitet og representativitet, kan alle beslutninger – også utnevning av biskoper og proster – foretas av disse organene.»

Jeg er egentlig litt overrasket over at Dørum mener dette er en fornærmelse, når vi nettopp inviterer til en dialog med Kirken om hva som skal til for at også disse siste beslutninger overføres fra det kirkelige organet, kirkestatsråd, til andre kirkelige organer. Dette er en invitasjon til

dialog. Da tror jeg vi må starte med å lese teksten, og se på hva som står i teksten. Det er lurt i alle sammenhenger, også når det gjelder stat–kirke–spørsmål.

Presidenten: Dagrun Eriksen – til oppfølgings spørsmål.

Dagrun Eriksen (KrF) [10:17:00]: Det er statsreligionen i Grunnloven som har gitt grunnlag for at staten har kunnet styre et trossamfunn. Men en viktig del av et trossamfunn er trosfriheten. I Arbeiderpartiets forslag og i teksten, som Kristelig Folkeparti har lest nøye, står det at «Endringene skal bidra til at religiøse og livssynsmessige minoriteter ... sikres reell tros- og livssynsfrihet.»

Trosfrihet for religiøse og livssynsmessige minoriteter er viktig, men det blir ganske påfallende når trosfrihet for Den norske kirke ikke nevnes med ett ord. Trosfrihet handler også om selv å kunne bestemme hvem som skal kunne være trossamfunnets ledere.

Hvorfor skal ikke Den norske kirke sikres reell trosfrihet – på lik linje med muslimer, katolikker og andre trossamfunn?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:17:58]: Den norske kirke har allerede i dag beslutningsmyndighet i så godt som alle spørsmål, dvs. kirkelig statsråd er fortsatt et kirkelig organ, men det som bestemmes der, er ikke tros spørsmål og lærespørsmål. Det bestemmes av andre kirkelige organer – ikke av kirkestatsråd.

Så er det ett område igjen som bestemmes av kirkelig statsråd, og det er utnevninger av proster og biskoper. Da sier vi at hvis vi får en utvikling i retning av et mer representativt demokrati, er vi innstilt på å overføre også den beslutningen. Da mener jeg man egentlig burde hilst dette velkommen. Her åpner man for en dialog med Kirken for å finne en løsning der man også kan overføre dette siste spørsmålet fra kirkestatsråd til andre kirkelige organer. Det likner litt på det man gjorde i Sverige, der man stilte vilkår.

Problemet med det kirkelige demokratiet i dag er at det er en veldig lav deltakelse – rundt 3 pst. ved kirkelige valg, og at det er mange ledd, fra menighetsråd til bispedømmeråd og til Kirkemøtet, slik at representativiteten blir veldig lav. Vi ønsker en større representativitet i Kirkens organer. Da kan vi også overføre den siste beslutningen fra kirkestatsråden.

Presidenten: Vi går videre til neste hovedspørsmål.

Siv Jensen (FrP) [10:19:23]: Jeg har også lyst til å stille et spørsmål om Arbeiderpartiets standpunkt i stat–kirke–spørsmålet.

Jeg har lyst til å følge opp der siste spørrer var. Jeg har også lest teksten som Arbeiderpartiet har skrevet. Jeg må si jeg undrer meg over den løsningen som Arbeiderpartiet nå har kommet frem til. Det kan de facto bety, hvis Arbeiderpartiet skulle få flertall – det kommer de aldri til å få – at minst halvparten av statsrådene ikke må være medlemmer av statskirken. I realiteten kan dette bety at kun én

statsråd, nemlig kirkestatsråden, alene kan sitte med ansvaret for utnevnelser til Den norske kirke. Det er vel ikke nevneverdig demokratisk.

Derfor undrer det meg når statsministeren nå sier at vi først skal vente og se om det går i retning av en utvikling mot et mer representativt demokrati i Kirken. Da først vil Arbeiderpartiet vurdere å overlate friheten til å utnevne egne kirkelige ledere til Den norske kirke. Mener statsministeren at dette foregår på langt mer demokratisk vis i andre trossamfunn i Norge, slik at oppnevnelser av imamer og andre åndelige ledere er helt uproblematisk og slik sett ikke krever Regjeringens innblanding, mens Den norske kirke – som er bredt forankret, med en lang historie, og som har en betydelig del av befolkningen bak seg – altså selv ikke er i stand til å foreta denne type utnevnelser? Det mener jeg er en ganske arrogant holdning til en stor del av befolkningen som har tillit til Den norske kirke. Det synes jeg statsministeren må utdype nærmere. Hvis man skal gjennomføre dette skillet, som mange av oss mener er fornuftig, bør det også innebære at Kirken selv får anledning til å utnevne biskoper og andre ledere i de kirkelige organene.

Presidenten: Før statsministeren svarer, vil presidenten bare for ordens skyld gjøre det klinkende klart at det er *statsministeren* som møter i Stortinget og svarer og ikke *partileder* Jens Stoltenberg – men statsministeren greier sikkert å holde det fra hverandre.

Statsminister Jens Stoltenberg [10:21:43]: Takk, president! Jeg er i den heldige situasjon at jeg er enig med lederen i Det norske arbeiderparti, og synes han ofte har flere fornuftige standpunkter! (Munterhet i salen)

For å svare som statsminister vil jeg si at det Arbeiderpartiets sentralstyre har vedtatt, er kloke ting. Utgangspunktet der er jo nettopp at vi prøver å finne en løsning som kan forene ulike hensyn.

For det første er det åpenbart bred enighet om at staten ikke lenger skal ha en statsreligion. Det er en viktig prinsipiell beslutning som nå alle partier, etter det jeg forstår, stiller seg bak.

Så er det også ganske bred enighet om at Den norske kirke skal ha en særstilling. Det er få partier som mener at Den norske kirke fullt ut skal likestilles med andre trossamfunn. Spørsmålet er hvor stor grad av særstilling Den norske kirke skal ha. Også flertallet i Gjønnnes-utvalget, som gikk inn for det som noen kaller skillet stat–kirke, mente jo at Den norske kirke skal ha en spesiell stilling, knyttet til bl.a. finansiering, og at det skal være en egen kirkelov for Den norske kirke, i motsetning til andre trossamfunn.

Jeg oppfatter igjen at det er bred enighet i hvert fall blant flertallet av de politiske partiene om at det ikke skal være full likestilling mellom Den norske kirke og alle andre trossamfunn. Det skal være egne lovregler for Den norske kirke. Det mener i hvert fall mange av de partiene som kritiserer Arbeiderpartiets forslag her nå. Det Arbeiderpartiet da sier, er at vi også ønsker en egen kirkelov, og at vi også åpner for å overføre de siste beslutninger

som i dag tas i kirkelig statsråd, nemlig utnevningen av proster og biskoper, til Kirkens øvrige organer. Men da mener jeg at man kan stille samme typen krav som man gjorde i Sverige, nemlig at man må kunne utvikle det kirkelige demokratiet noe mer. Når vi alle er enige om at vi skal ha en egen kirkelov, så synes jeg det er litt underlig at man reagerer veldig på at staten skal mene noe om innholdet i den kirkeloven når Stortinget skal vedta loven.

Siv Jensen (FrP) [10:23:49]: Jeg finner det naturlig å spørre statsministeren om dette, fordi både statsministeren og kirkestatsråd Giske jo har frontet Arbeiderpartiets syn på dette, og da kan det være svært forvirrende for både Stortinget og velgerne hvorvidt det er Arbeiderpartiets mindretallssyn de presenterer, eller om det er Regjeringens fremtidige syn de presenterer. Så det er særdeles viktig at statsministeren svarer på dette. Jeg synes ikke statsministeren svarer på spørsmålet mitt, fordi det kan jo virke som om statsministeren mener det er mer demokratisk og representativt at kirkestatsråd Giske på vegne av alle kirkegjengere i Norge skal utnevne biskoper, enn at Kirken selv gjør det. Jeg må ærlig talt si at for mitt vedkommende ville jeg vært svært mye mer komfortabel med at den typen beslutninger ble tatt av Kirken selv og ikke av Trond Giske, eller en annen statsråd, som ikke nødvendigvis opptrer med den samme demokratiske legitimitet som Kirken selv vil kunne gjøre.

Statsminister Jens Stoltenberg [10:24:56]: Det er for det første bred enighet i Gjønnnes-utvalget om at man skal fjerne kravet om at halvparten av regjeringens medlemmer bør være medlem av et bestemt trossamfunn, Den norske kirke. Da vil de regjeringsmedlemmene som er medlem av Den norske kirke, utgjøre kirkestatsråd. Det er akkurat slik det var i Sverige i alle de årene man hadde statskirke der, så det er ikke en helt fremmed tanke. Det er altså et system man hadde i Sverige i veldig mange år.

For det andre er det også slik at vi inviterer jo Kirken til en dialog. Så sier vi veldig tydelig at når vi har utviklet det kirkelige demokratiet og utformet den kirkeloven alle partier mener at vi skal ha for Den norske kirke – ikke for andre trossamfunn – så er vi også innstilt på å overføre disse siste beslutningene. Jeg mener at man istedenfor nå å gå i skyttergraver, skape større avstand, heller skal se de muligheter som ligger i det at det er bredt flertall i Stortinget for ikke lenger å ha en statsreligion. Det er bredt flertall for å søke en samlende verdiparagraf, og så skal vi jobbe sammen om teksten i den. Det er faktisk også bredt (presidenten klubber) flertall for å se etter muligheter for å utvikle det kirkelige demokratiet, slik at vi overfører (presidenten klubber) de siste beslutningene fra en kirkestatsråd til andre kirkelige organer. Det er en gledens dag i dag!

Presidenten: Presidenten vil be også statsministeren om å holde et øye med klokken.

Presidenten vil tillate fire oppfølgingsspørsmål – først Ine Marie Eriksen Søreide.

Ine Marie Eriksen Søreide (H) [10:26:34]: Statsministeren forteller at det er en forutsetning at vi skal få til et bredt kompromiss. Men en forutsetning for å få til et bredt kompromiss er jo at statsreligionen og statskirken oppheves i mer enn én paragraf i Grunnloven. Og som statsministeren påpeker, er det bred enighet i Gjønnnes-utvalget om å endre kravet om at halvparten av statsrådene må tilhøre Den norske kirke. Men statsministeren hopper jo elegant over at det også er flertall for å endre de øvrige grunnlovsparagrafene som omhandler statskirke og statsreligion.

Mitt spørsmål handler om de grunnlovsbestemmelsene som nå ikke søkes endret. Når man ønsker å oppheve Grunnloven § 2 om statens offentlige religion, hvordan kan man da pålegge Kongen å bekjenne seg til en statsreligion? Hvordan kan man pålegge Kongen å anordne gudstjeneste og annet trosarbeid? Det forslaget Arbeiderpartiet nå har kommet med, tror jeg alle i denne salen har fulgt med stor interesse og møyse. Vi har lest det, vi har hørt det, vi har fått med oss alle detaljene. Jeg tror at de som ikke har fått med seg detaljene, det er statsministeren og Arbeiderpartiet.

Statsminister Jens Stoltenberg [10:27:43]: Jeg er altså fortsatt opptatt av å prøve å finne samtlende løsninger, og jeg legger vekt på det som forener oss. Jeg mener faktisk at denne debatten har avklart at det er ganske mye som forener mange partier i Stortinget. Vi er avhengige av dialog og samtale partiene imellom, både fordi det er et poeng i seg selv med brede løsninger om denne typen viktige spørsmål – vi har hatt statskirke i flere hundre år her i landet – og fordi det krever grunnlovsendringer. Jeg er altså mer opptatt av å søke det som forener enn det som splitter.

Når det gjelder Kongen, er det to ting man kan mene med det. Det ene er Kongen i statsråd, og der er vi altså innstilt på å overføre den gjenværende beslutningen som Kongen i statsråd tar, utnevningen av biskoper og proster, til andre kirkelige organer. Det har jeg nå referert til flere ganger, og da er det ikke lenger noen beslutninger som skal tas av kirkelig statsråd.

Det andre med Kongen, er jo om Kongen skal ha en bekjennelsesplikt. Vel, i Sverige sier man at man har avvirket statskirken, men Kongen skal fortsatt bekjenne seg til den evangelisk-lutherske tro. (Presidenten klubber)

For meg viser det bare at hva man mener med statskirken kan variere litt. Derfor behøves det (presidenten klubber) ikke flere typer paragrafer enn den vi har.

Presidenten: Ola T. Lånke – til oppfølgingsspørsmål.

Ola T. Lånke (KrF) [10:29:00]: Uttalelsen fra Arbeiderpartiets sentralstyre har skapt mye forvirring, og jeg vil gi statsminister Stoltenberg enda en sjanse til å oppklare hva Arbeiderpartiet og sentralstyret egentlig mener.

Spørsmålet blir om Den norske kirke i framtiden fortsatt skal styres av noen statsråder, eventuelt én, eller om den siste rest av beslutningsmyndighet skal overføres til Kirken selv.

Sentralstyret har gjort dette avhengig av om Kirken blir mer demokratisk. Men spørsmålet er hva Arbeiderpartiet mener med demokrati. Er det slik å forstå at man skal vente til man har fått på plass alle de demokratiske organer, altså en overgangsperiode, eller skal man vente til man har fått en oppslutning om de kirkelige valg som når et bestemt mål, og eventuelt hvilket mål?

Spørsmålet blir altså: Skal vi vente til vi har fått strukturen i Kirken på plass – altså en overgangsordning – i dialog med Kirken, slik som statsminister Stoltenberg inviterer til, eller skal vi vente på en mye større oppslutning om kirkelige valg?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:30:10]: I Sverige gjorde man det på den måten at man overførte de siste beslutningene til Kirken selv – som noen sier – ikke i kirkelig statsråd, når man hadde på plass en kirkelov som sikret vesentlig større deltakelse, representativitet, ved kirkelige valg. Jeg sier ikke at vi skal kopiere Sverige, men jeg sier bare at man også der hadde denne koplingen.

Det vi sier i punkt 3, som jeg mener er veldig klart, er:

«Når internt valgte kirkelige organer er sikret legitimitet og representativitet, kan alle beslutninger – også utnevning av biskoper og proster – foretas av disse organene. Inntil dette er oppnådd foretas fortsatt endelig utnevning i kirkelig statsråd.»

Jeg mener det er veldig klart. Så spør man: Hva menes nøyaktig med kirkelig demokrati? Vi ønsker jo ikke å diktere det. Vi sier at vi ønsker dialog med Kirken om det, og ikke bare med Kirken, men gjerne også med Kristelig Folkeparti. Istedenfor nå å skape større motsetninger enn det er grunnlag for, mener jeg at man må hilse dette velkommen, for her er det grunnlag for fortsatt dialog. Vi skal ikke diktere. Vi skal snakke med andre partier.

Presidenten: Odd Einar Dørum – til oppfølgings-spørsmål.

Odd Einar Dørum (V) [10:31:22]: En dialog krever bl.a. at man tilkjenner sine dialogpartnere å ha satt seg inn i dokumentene – det har jeg gjort, på vegne av Venstre – og at man også tilkjenner dem det de sier. Da er det to grunnleggende forhold som skal til for å nærme seg en løsning: Punkt 1 er at staten slutter å ha en offisiell statsreligion. Punkt 2 er at Kirken settes fri. Da kan man ikke beholde grunnlovsbestemmelser der Kirken skal ha et statlig overstyre. Man kan ikke beholde bestemmelser som nærmest er slik at man må beskytte Kirken mot seg selv, i ytterste forstand – hvis det er det man mener.

Personlig har jeg vært kirkeaktiv i hele mitt liv. Det er jo ikke slik at man skal springe rundt for å finne en støttekontakt i Det norske arbeiderparti slik at jeg kan beskyttes mot antatte mørkemenn. Vi sitter for øyeblikket med et bispedømmeråd i Oslo som viser at det klarer å takle ting, og det er direkte valgt. Hvis statsministeren – og partilederen – vil komme i dialog, er det to pilarer: Grunnloven må endres i forhold til statsreligionen, og Kirken må settes fri. Er statsministeren villig til å gjøre det?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:32:31]: Først vil jeg understreke at jeg er opptatt av å vise respekt for alle som deltar i debatten. For det andre vil jeg si at det er bred enighet om at vi ikke lenger bør ha en offisiell statsreligion. Staten skal omfatte alle, også de som har annen tro.

Når det gjelder spørsmålet om å sette Kirken fri, er det litt avhengig av hva man mener med det. Det store flertallet i norske partier og det store flertallet i Gjønnnes-utvalget var for en egen kirkelov for Den norske kirke, ikke for andre trossamfunn. Det betyr at det er bred enighet om at Den norske kirke, den evangelisk-lutherske kirke, skal ha en særstilling i det norske samfunnet. Man baserer seg på den posisjon, den historie og den stilling Kirken har hatt.

Hvis spørsmålet om å sette Kirken fri betyr at den skal likebehandles med alle andre trossamfunn, er det veldig få som mener det. Men spørsmålet er jo da hva slags paragrafer skal vi ha om Den norske kirke. Skal de være i en egen kirkelov, eller skal de være forankret i Grunnloven? Det er spørsmål jeg mener vi bør diskutere. Vi har pekt på noen viktige prinsipper her, som i hvert fall betyr en friere stilling for Kirken.

Presidenten: Anders Anundsen – til oppfølgingsspørsmål.

Anders Anundsen (FrP) [10:33:45]: Jeg synes statsministeren svarer litt underlig. Så vidt jeg vet, er det tre forskjellige meninger i Regjeringen. Det virker nå som om statsministeren allerede har bestemt seg for hva som er Regjeringens politikk, så jeg er glad for at jeg ikke tilhører et par av de andre partiene som sitter i Regjeringen – også av andre grunner, naturligvis.

Arbeiderpartiets modell er verken skilsmisse mellom stat og Kirke eller fortsatt ekteskap. I beste fall kan det være en form for separasjonstid. Det er en form for mellommodell som verken går den ene eller andre veien.

Når statsministeren sier at han ønsker å lytte til folket, er jeg mest opptatt av om statsministeren da vil vurdere å faktisk lytte til folket gjennom en folkeavstemning i forbindelse med kommunevalget til høsten.

Statsminister Jens Stoltenberg [10:34:34]: Jeg presiserte i innledningen hva som var den videre prosessen. Det er at Arbeiderpartiet skal behandle dette på sitt landsmøte. Så skal Regjeringen drøfte det, og der er det ulike partier som har ulike standpunkter i stat-kirke-spørsmålet. Det er også slik at her må Regjeringen samarbeide med andre partier, fordi man trenger to tredjedels flertall hvis man skal foreta endringer.

Jeg mener at denne saken ikke er løst i Soria Moria-erklæringen. Det er en sak der vi hele tiden har gjort det klart at vi skal ha høring, ha en prosess. Nå er vi inne i en del av den prosessen. Arbeiderpartiet må da, som andre partier, klargjøre sitt grunnlag, men det er ikke et diktat. Det er ikke et ufravikelig ultimatum, men det er et grunnlag for videre dialog.

Det jeg tror denne debatten viser, er at dette spørsmålet ikke handler om ja eller nei til en statskirke. Denne debatten viser at det handler om mange ulike paragrafer og en

egen kirkelov, og det handler om hvordan det skal formuleres. Da kan man ikke legge fram et spørsmål om ja eller nei til en statskirke, fordi spørsmålet er simpelthen vesentlig mer sammensatt enn det. Derfor er det vanskelig å gjøre bruk av en folkeavstemning, i tillegg til at vi trenger samlende løsninger. Folkeavstemninger bidrar mer til splittelse og strid.

Presidenten: Vi går videre til neste hovedspørsmål.

Erna Solberg (H) [10:35:56]: La meg få lov til å gå over til et noe mer verdslig spørsmål.

Høsten 2002 var Jens Stoltenberg i opposisjon, og Høyre satt i regjering. Den gangen var Stoltenberg opptatt av og bekymret for at renten var for høy. At renten hadde blitt så høy da han var statsminister, var han litt mindre bekymret for, men da han kom i opposisjon, var han svært opptatt av at Høyre i regjering hadde mulighet til og ansvar for å redusere renten.

I budsjettet for 2003 foreslo Arbeiderpartiet litt mindre oljepengebruk enn det regjeringen foreslo. Stoltenberg argumenterte i en kronikk i VG den 5. desember 2002 med – og jeg skal sitere ordrett – følgende:

«Arbeiderpartiet bruker mindre oljepenger enn regjeringens partiene. Det bidrar til lavere rente, lavere kronkurs og å trygge arbeidsplassene.»

I ettertid har det jo vist seg at anklagen om at den daværende regjering ikke gjorde nok for renten, var feil. Renten sank raskt, ned til et nivå som den ikke hadde vært på tidligere – et rekordlavt nivå. Jeg skal ikke kritisere Stoltenberg for at han var opptatt av å få ned renten høsten 2002. Intensjonene var gode. Han har rett i at enhver sittende regjering har et ansvar for å legge til rette for et lavt rentenivå. Problemet til Stoltenberg er at nå skjer det samme som skjedde sist gang Stoltenberg var statsminister: Renten stiger raskt, og den stiger mye. Og selv om vil alle ventet at den skulle stige noe, fordi den hadde vært på et rekordlavt nivå, stiger den raskere enn det både ekspertene og Norges Bank spådde. Det bekymrer mange unge familier og bedrifter. En familie med 1,5 mill. kr i lån, får årlige rentekostnader på 32 000 kr, hvis prognosene til Norges Bank slår til.

Mitt spørsmål til statsministeren er enkelt og greit: Mener han det samme som han mente i opposisjon, nemlig at regjeringen må ta et ansvar for å legge til rette for lavere rente, og at regjeringens politikk faktisk påvirker rentenivået? Og hva vil han gjøre med det i budsjettene som kommer?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:38:09]: Jeg mener at regjeringen selvsagt har et ansvar for rentenivået i et land, og det denne regjeringen gjør for å bidra til å holde rentenivået nede og unngå en for sterk økning i rentene, det er flere ting. Det viktigste er at vi fører en ansvarlig budsjettpolitikk, ikke bruker for mye penger.

Det andre er at vi gjennom samarbeid med partene i arbeidslivet – inntektspolitisk samarbeid – bidrar til å holde kostnadsveksten nede. På begge områder har Regjeringen vist ansvar, bl.a. gjennom de budsjett vi har vedtatt, og

med partene i arbeidslivet, gjennom de inntektsoppgjør vi har hatt.

Så har jeg merket meg at Høyre har åpnet for å bruke vesentlig mer penger. I et intervju med publikasjonen «Mandag Mandag»* åpnet Høyre for å gå vesentlig lenger i pengebruk for å greie å samarbeide med Fremskrittspartiet.

Når det gjelder renteprogner, er situasjonen den at Norges Bank i sin inflasjonsrapport i mars 2005, altså før stortingsvalget, pekte på at vi hadde hatt en periode med unormalt lave renter i Norge, og at vi måtte være forberedt på at renten kom tilbake til et mer normalt nivå. Det de spådde, var 3 1/4 pst. rente ved utgangen av 2006 og 5 pst. rente i 2008. Det var det Norges Bank spådde i mars 2005 – da vi hadde en annen regjering, og før valget. Det er omtrent den rentebanen renteutviklingen nå har fulgt. Det er altså en utvikling i rentene som ble lagt til grunn under den forrige regjeringen, som nå følges, og som er et resultat av at vi har hatt noen år med svært lav rente. Nå er det høy vekst i økonomien og mangel på arbeidskraft, og da beveger rentenivået seg tilbake til et mer normalt nivå, slik det ble forutsatt også av den forrige regjeringen.

Erna Solberg (H) [10:40:04]: Høyre har ikke åpnet for å bruke mer oljepenger. Det kan statsministeren ta helt med ro.

Men det er altså sånn at rentebanen er justert opp minst to ganger siden den forrige regjeringen. Det betyr altså at dagens regjerings økonomiske politikk bidrar til at renten går raskere oppover. Vi har renteøkninger også på grunn av at renten øker i utlandet, men nå øker renten raskere i Norge, og vi har skilt lag med våre partnere når det gjelder økningen i renten, i forhold til landene rundt oss. Denne regjeringen la i høst frem et budsjett som den selv vurderer som ekspansivt, til tross for at vi var på vei til en topp økonomisk situasjon når det gjaldt full sysselsetting, bl.a.

Da er mitt spørsmål igjen: Hva vil man gjøre i budsjettet? Det vi har sagt, er at vi er nødt til å bedre tilgangen på arbeidskraft og har fremmet konkrete forslag om det. Vi har sagt at man må øke skattefradragene for privat sparing, ikke fjerne dem, slik som Regjeringen har gjort, for da trekker man inn kjøpekraft fra folk. Så må vi ha strammere statsbudsjett i årene fremover. Vi kan altså ikke innfri alle mulige slags valgløfter som ble gitt i forrige valgkamp.

Statsminister Jens Stoltenberg [10:41:18]: Først vil jeg uttrykke glede over at Erna Solberg gjør det helt klart at det inntrykket som ble skapt i «Mandag Mandag», ikke er riktig, og at man ikke åpner for en uansvarlig pengebruk. Da er neste spørsmål: Hvordan skal man da samarbeide med Fremskrittspartiet? Men det kan hun svare på en annen gang.

Når det så gjelder hva vi skal gjøre for å holde rentene nede, er det helt riktig det representanten Solberg sier, nemlig at tilgang på arbeidskraft er viktig. Derfor er det veldig bra – og det har også bidratt til å styrke norsk øko-

nomi – at vi i 2006 har hatt den største sysselsettingsvekst noen gang: 77 000 flere i jobb. Så tilgangen på arbeidskraft har vært imponerende det siste året. Vi skal gjøre mer for å øke tilgangen på arbeidskraft, bl.a. gjennom de store velferdsreformene. Kvalifiseringsprogram for langtidsmottakere av sosialhjelp har som mål å få flere i arbeid. Hele pensjonsreformen har som mål å få flere i arbeid, bl.a. ved å gjøre det mulig å motta pensjon og jobbe så mye man vil ved siden av. Da blir det lettere å kombinere arbeid og trygd. Så vi skal øke tilgangen på arbeidskraft. Det er et viktig bidrag til å styrke norsk økonomi og holde rentene nede.

Presidenten: Presidenten vil akseptere tre oppfølgingsspørsmål – først Ulf Leirstein.

Ulf Leirstein (FrP) [10:42:40]: Jeg vet ikke hvilket inntrykk Høyre har skapt i «Mandag Mandag», men jeg vet i hvert fall hvilket inntrykk de skapte i Mandag Morgen. Sånn er det med den saken.

Da Stoltenberg I-regjeringen tiltrådte i mars 2000, var faktisk renten 5,5 pst. Da regjeringen Stoltenberg gikk av i oktober 2001, var renten 7 pst., altså en økning i hele den perioden statsministeren forrige gang var statsminister. Nå har renten gått opp med 1,75 pst. i den perioden Stoltenberg II-regjeringen så langt har hatt ansvaret. Finansministeren varsler også at man må påregne at renten skal ytterligere opp – til et såkalt normalt nivå.

Spørsmålene blir da: Har denne regjeringen tenkt passivt å se på den økte rentebelastningen som folk flest nå opplever? Når finansministeren varsler at renten skal ytterligere opp – til et såkalt normalt nivå – kan det være interessant å få vite hva statsministeren selv mener et såkalt normalt nivå faktisk er.

Statsminister Jens Stoltenberg [10:43:46]: Alle vet at rentene i Norge avhenger av veldig mange forhold. Noen av de forholdene kan Regjeringen gjøre noe med, som f.eks. tilgang på arbeidskraft. Vi gjør mye for det og har fått flere folk i jobb enn noen gang før. Budsjettpolitikken påvirker renten. Vi fører en ansvarlig budsjettpolitikk. Inntektspolitikken påvirker renten. Vi samarbeider med partene om ansvarlige inntektsoppgjør.

Så er det noen forhold Regjeringen ikke kan gjøre noe med, som f.eks. rentenivået i andre land. Når det er på vei opp internasjonalt, bidrar det til å øke også norske renter. Oljeprisen kan påvirke rentene. Og veksten i økonomien – eksporten f.eks. – kan påvirke rentenivået i Norge. Når det gjelder de forhold Regjeringen har mulighet til å påvirke, fører vi en ansvarlig politikk som bidrar til å holde renteutviklingen i sjakk. Men det er altså andre forhold som bidrar til å trekke rentene opp, bl.a. har de vært på et historisk lavt nivå i forhold til tidligere. Regjeringen kommer ikke med offisielle rentebaner. Norges Bank kommer med det. Det de har pekt på, er at rentenivået på 1 og 2 pst. er historisk svært lave, mens et rentenivå på 5–6 pst. mer er det vi har sett oftere i historien. Det jeg pekte på, var at Norges Bank har fulgt den rentebanen de la opp til for flere år siden.

* Her menes det publikasjonen Mandag Morgen.

Hans Olav Syversen (KrF) [10:45:10]: Jeg er glad for at statsministeren sier at Regjeringen tar ansvar for at renten ikke skal løpe løpsk. Av og til kan man jo få inntrykk av at man overlater til Norges Bank å sørge for en viss stramhet i norsk økonomi, ved at man nå får hyppigere renteøkninger enn det man tidligere trodde.

Jeg er sikker på at statsministeren også har merket seg at Senterpartiets finanspolitiske talsperson, for å dempe økonomien og få en mer ordnet utvikling, igjen har gått inn for å fjerne rentefradraget for boliglån over en viss størrelse – dette, ifølge Senterpartiet, for å sørge for at man får frigjort midler til fellesskapsinvesteringer.

Statsministeren har jo selv skutt ned dette tidligere, men hvis han fortsatt vil gjøre det, hvilke andre alternativ har statsministeren og Regjeringen for å sikre at vi får en rente og en valutakurs som sikrer norske familier og norsk næringsliv?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:46:23]: Det er helt uaktuelt for denne regjeringen å innføre rentetak i en eller annen form, og det forslaget som er lansert på nytt, er ikke Regjeringens politikk og kommer heller ikke til å bli Regjeringens politikk. I den grad jeg har skutt det ned før, så skyter jeg det gjerne ned igjen.

Når det gjelder andre tiltak, har jeg pekt på noen av dem allerede, men la meg nevne noen viktige.

Det er bl.a. at vi i motsetning til den forrige regjeringen ikke bruker mange milliarder kroner på lavere skatt, men isteden bruker de pengene på eldreomsorg, skole og barnehager. Dermed sørger vi for at det blir mer til velferd uten at det blir mer samlet etterspørsel – vi har begrenset veksten i privat etterspørsel for å rydde rom til fellesskapssteder.

Vi har satsset massivt på å få flere mennesker i jobb, og her har vi hatt en kraftig vekst – vi har nå 77 000 flere i jobb. Det bidrar til å dempe presset i norsk økonomi.

Vi gjør også andre ting for å styrke norsk økonomi.

Lars Sponheim (V) [10:47:30]: Jeg skal ikke legge meg borti en debatt om hvorvidt «Mandag Mandag» viste seg å være en blåmandag for noen, jeg vil derimot tilbake til hovedspørsmålet om rentebane. En kan ikke utelukke at vi nå er inne i en rød-grønn rentebane som er høyere enn den rentebanen vi strengt tatt burde være i. Jeg sier ikke at vi er det, men jeg sier at det kan ikke utelukkes, gitt temperaturen i økonomien vår. Og vi har alle sentralbanksjefens uro hengende i hodet, håper jeg, om at 15 pst. av boliglånene er i en kritisk situasjon, ved at de er 100 pst. opplånt av unge mennesker som fort kan komme i en vanskelig situasjon.

Hva sier Regjeringen til dette? Jo, finansministeren har så langt stort sett tatt dette til etterretning, omtrent som om det skulle være en månedlig værmelding vi får fra sentralbanken. Jeg er glad for at statsministeren tar et tydeligere ansvar for den rentebanen i dette svaret.

De tiltak eller aktiviteter jeg har hørt han har gitt uttrykk for, kommer ikke til å virke før vi kanskje er litt for langt fram i tid og mot en nedgang. Hvilke raske virkemidler ser statsministeren for seg at han kan iverksette?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:48:48]: Det er ting vi gjør løpende, f.eks. å føre en ansvarlig budsjettpolitikk. Vi legger fram budsjett dokumenter hver høst, vi reviderer dem hver vår, og da står vi alltid overfor valget mellom å bruke mer penger til alle gode formål og å være ansvarlig. Vi har vært ansvarlige ved hver korsvei. Denne regjeringen har f.eks. sørget for at vi ligger på 4 pst. av pensjonsfondet i utlandet, mens den forrige regjeringen lå klart over det når det gjaldt oljepengebruk.

Så har vi inntektsoppgjør, hvor vi løpende samarbeider med partene hvert eneste år, både ved hovedoppgjør og mellomoppgjør, for å sikre at renten holder seg nede.

Det er i løpet av det siste året vi har økt sysselsettingen med 77 000 mennesker. Det skyldes bl.a. en aktiv satsing på arbeidsmarkedstiltak. Det skyldes at vi nå oppretter NAV-kontorer som skal møte den kritikken som bl.a. har kommet fra Riksrevisjonen om at arbeidsmarkedspolitikken ikke er effektiv nok, ikke bidrar til å få folk på trygd over i arbeid dersom de har mulighet til det.

Så vi gjør ting både på kort og lang sikt. Derfor har vi også en sterk vekst i økonomien og samtidig en rente som ikke har løpt løpsk.

Presidenten: Vi går videre til neste hovedspørsmål.

Lars Sponheim (V) [10:50:00]: Det hadde vært fristende å fortsette, men det er enda mer fristende å gå på et nytt spørsmål. Det kommer til å handle om det som har preget norsk politikk så langt dette året.

Nå er vi i en ny situasjon. LO og – vi må vel kunne si – landet har fått en ny LO-leder. Det som var en intern personalsak, og den persontragedien oppi dette som vi alle har vært vitne til – et utvalg har konkludert med at vi nærmest stod overfor et internt redselskabinett i LO – får vi både håpe og tro er tilbaketrukket.

Jeg har forståelse for at statsministeren ikke har villet gå inn i det som er interne forhold i LO. Det har jeg gitt uttrykk for tidligere fra denne talerstol. Men det som står igjen, er en forsterket debatt om forholdet mellom LO og Arbeiderpartiet – og regjeringspartiene også, må vi kunne si. Det er etter mitt skjønn en debatt som ikke kan parkeres som et internt anliggende i LO eller Arbeiderpartiet eller de øvrige regjeringspartiene. Dette er en debatt som angår hele det politiske miljø og den offentlige debatt i landet vårt, fordi det handler om kvaliteten på demokratiet vårt. Denne debatten har, slik jeg ser det, tatt en ny vending ved Bjørndalens uttalelse til Dagens Næringsliv – Bjørndalen er som kjent både medlem av sentralstyret og en av de mest sentrale forbundslederne i LO. Han sier at en ikke kjøper seg til politiske vedtak, og at det må bli slutt på truslene. Det synes jeg bringer nye momenter inn i denne debatten, fordi Bjørndalen også er en mann på innsiden av LO og Arbeiderpartiet. De utfordringer som Bjørndalen her legger igjen til statsministeren, som også er Arbeiderpartiets leder, og til hele det politiske miljø, føler jeg at statsministeren har en plikt til å kommentere.

Spørsmålet mitt er: Hva vil statsministeren gjøre med disse påstandene og forholdet mellom Arbeiderpartiet og LO etter at dette er brakt inn i debatten?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:52:11]: For det første er jeg glad for at representanten Sponheim skiller tydelig mellom to spørsmål. Det ene er en generell debatt om Arbeiderpartiets samarbeid med LO, og det andre er den personalsaken som LO har håndtert. Det er en intern personalsak i LO som det var LOs ansvar å håndtere, og som det var viktig at ikke jeg som statsminister eller som partileder gikk inn i. For det ville være en sammenblanding av roller og oppgaver hvis jeg, utenfor LO, gikk inn og mente noe om en personalsak i LO.

Men når det gjelder det generelle spørsmålet, har jeg stor respekt for det representanten Sponheim tar opp, og jeg har også respekt for at Venstre er motstander av at Arbeiderpartiet og LO samarbeider. Det har vel Venstre vært i over 100 år. Arbeiderpartiet har vært for det i over 100 år. Så det er en ærlig og grei sak.

Argumentene er vel omtrent de samme nå som for 100 år siden, men vi kan gjerne gjenta dem: Vi mener at samarbeidet mellom LO og Arbeiderpartiet har vært viktig for Norge. Det har båret fram store sosiale reformer. Det har båret fram reformer som har vært viktige for norske lønnstakere. Og det har vært viktig for å skape et Norge som preges av mer fellesskap og mer rettferdighet enn i veldig mange andre samfunn. Det er vi stolte av. Vi har også sett i land som Sverige og Danmark at et lignende samarbeid har båret fram samme type sosiale reformer.

Det er selvstendige organisasjoner, som også noen ganger er uenige, men vi søker å bli enige. For når vi er enige, får vi større gjennomslag for de verdiene, de målene og de visjonene vi tror på. Vi kommer til å fortsette å samarbeide, fordi vi har felles ideer om hvor samfunnsutviklingen skal gå. Så har Venstre andre ideer, og det respekterer vi. Venstre får støtte av noen av de rikeste menneskene i Norge for sine ideer. Vi får gjennom demokratiske prosesser støtte fra norske lønnstakere for våre ideer. Det er vi glad for og stolte av.

Lars Sponheim (V) [10:54:17]: Vi får være rausere og si at det er to vitale og spreke 100-åringer som er på besøk i Stortinget i dag! Jeg tror at om vi hadde vært alene, kunne vi delt noen tanker om at det er en stolt historie og viktige bidrag vi begge har levert disse 100 årene.

Det alvorlige med de uttalelsene Bjørndalen kom med, er at sågar noen i denne debatten har begynt å snakke om politisk korrupsjon. Jeg gjør ikke det. Jeg mener at vi ikke har lagt nok ting på bordet til å kunne bruke så sterke ord. Men det er alvorlig at det i det hele tatt bringes inn i den politiske debatten. Det påstanden her handler om, er direkte koblinger mellom en stor, sterk samfunnsaktør – en politisk aktør, som sier at en er en politisk aktør – og penger. Vi har alle vært vitne til de situasjonene på TV hvor statsministeren og andre partiledere får en klapp på skulderen for godt politisk arbeid og en sjekk med seg når de går. Det er annerledes enn støtte som medlemmer og sympatisører og enkeltpersoner gir. Det tror jeg statsministeren forstår – hvis han vil tenke seg godt om – gir en utfordring for hele det politiske miljøet, og jeg vil utfordre statsministeren til å være villig til å gjøre noe med det.

Statsminister Jens Stoltenberg [10:55:28]: Først vil jeg gjerne si til representanten Sponheim at hvis han lover å holde det helt for seg selv, skal jeg betro ham i dag at jeg mener at Venstre har spilt en viktig og flott rolle i norsk politisk historie, og at Venstre ikke minst har spilt en viktig rolle i forhold til en del viktige liberale, demokratiske ideer og også i forhold til mange sosiale reformer. Det er grunnlaget for at jeg mener at Venstre bør samarbeide mot venstre og ikke mot høyre, for det er når Venstre samarbeider mot venstre, at vi får de beste løsningene i norsk politikk.

Så mener jeg at det prinsipielt sett ikke er mulig å si at det å få økonomisk støtte gjennom demokratiske vedtak på f.eks. et landsmøte i et fagforbund, er noe mer problematisk enn at en rik bedriftsleder bevilger penger til partiet Venstre eller partiet Høyre, eller Fremskrittspartiet for den saks skyld. At Stein Erik Hagen som en av Norges rikeste menn gir støtte til politiske partier som ønsker å fjerne formuesskatten, som han plages av, er et ærlig politisk standpunkt. Det er ikke noe korrupsjon i det. Men jeg er altså uenig i det standpunktet, og derfor får ikke jeg støtte av Stein Erik Hagen.

Presidenten: Presidenten vil akseptere tre oppfølgings spørsmål – først Siv Jensen.

Siv Jensen (FrP) [10:56:53]: Jeg vil bare først si at det er en ganske stor forskjell fra disse såkalte rike onklene som statsministeren nå henviser til. De sitter ikke i partienes sentralstyre og er med på å fatte beslutninger om hva som blir partienes fremtidige politikk. Jeg synes statsministeren bagatelliserer det forholdet som har oppstått mellom LO og Arbeiderpartiet.

Det er altså slik at da denne regjeringen ble etablert, var det et selvstendig poeng for Regjeringen at LO skulle være representert ved Statsministerens kontor. Det ligner fælt på korrupsjon når Kjell Bjørndalen også innrømmer at LO har kjøpt seg politiske vedtak. Det fremstår som svært spesielt for veldig mange av oss at viktige beslutninger tas i Arbeiderpartiets sentralstyre, hvor en betydelig del av LOs ledelse er representert. Dette skjer i lukkede rom, og det påvirker selvsagt Regjeringens politikk. Det er uheldig, og det synes jeg statsministeren snart bør innrømme.

Statsminister Jens Stoltenberg [10:57:59]: Det tas viktige beslutninger i Arbeiderpartiets sentralstyre om hva Arbeiderpartiet skal mene, og jeg regner med at i Fremskrittspartiets sentralstyre tas det viktige beslutninger om hva Fremskrittspartiet skal mene. Så går vi til regjering og til storting, og går inn for våre standpunkter og argumenterer for dem. Og så fattes beslutningene til syvende og sist i denne sal.

Vi har ingen problemer med å vedstå at vi f.eks. har bedret dagpengerrettighetene for de arbeidsløse, som Fremskrittspartiet forverret i budsjettavtaler med Bondevik-regjeringen. Vi har ingen problemer med å si at vi har bedret ordningen for en del uføre ved å øke barnetilleggene i uføretrygden. Alt sammen er viktige krav fra bl.a. LO, som

vi er stolte av å ha fulgt opp. Det har skjedd i full åpenhet gjennom prosesser både i regjering og her i denne sal.

Men LO og Arbeiderpartiet er selvstendige organisasjoner. Vi fatter våre egne standpunkter, som vi også har eksempler på i det siste, bl.a. i diskusjonene om hele omorganiseringen av Helse Sør-Øst, som Fagforbundet var motstander av. Vi gjorde det. Også i forhold til åpningstidslov har det vært uenighet. Vi har gjort det vi mener er riktig.

Presidenten: Jan Tore Sanner – til oppfølgingsspørsmål.

Jan Tore Sanner (H) [10:59:12]: Statsministeren svarer ikke på de spørsmålene som blir stilt. Spørsmålet dreide seg om Kjell Bjørndalens uttalelse i Dagens Næringsliv, hvor han påpeker at LO har drevet med utpressing av Arbeiderpartiet, og at man har koblet den økonomiske støtten til politiske vedtak. Statsministeren har en historisk anledning til nå å modernisere forholdet mellom Arbeiderpartiet og LO. Det er ingen som er imot at Arbeiderpartiet samarbeider med LO. Det man er imot, er at én organisasjon skal ha en rød løper inn i maktens korridorer, som ikke Akademikerne har, ikke YS har, ikke Unio har. Vi er imot at det samles for mye makt på for få hender, og at det er et samrøre mellom politikk og penge støtte. Så mitt spørsmål er om statsministeren nå vil rydde opp i de forholdene som Kjell Bjørndalen påpeker i Dagens Næringsliv, nemlig at LO har drevet med økonomisk utpressing av Arbeiderpartiet for å få gjennomslag for sine politiske standpunkter?

Statsminister Jens Stoltenberg [11:00:22]: For det første vil jeg bare understreke at denne regjeringen er opptatt av å ha et minst like godt samarbeid med andre lønnskategorier enn LO, som Unio, som YS, som den forrige regjeringen hadde, og det legger vi vekt på. Derfor skal jeg bl.a. møte Unio i morgen og diskutere med dem. Så vi ønsker å ha et nært og tett samarbeid med alle partene i arbeidslivet og alle lønnskategorier.

Så har vi et ekstra tett samarbeid med LO, det er helt riktig. Men det er ikke Regjeringen, det er Arbeiderpartiet som tar vare på og utvikler et over 100 år gammelt politisk samarbeid med LO som vi mener har vært verdifullt for det norske samfunnet. Kjell Bjørndalen advarer mot en utvikling han ikke vil se, og jeg ønsker heller ikke den utviklingen. Jeg er enig med Kjell Bjørndalen i at den typen samarbeid skal være mellom selvstendige organisasjoner, det skal ikke være slik at man presser hverandre til standpunkter man ellers ikke ønsker å ha. Det er jeg helt enig i, og derfor er jeg stolt av at Arbeiderpartiet tar sine standpunkter på selvstendig grunnlag, men vi gjør det i dialog med andre fordi vi er opptatt av å få til samlende løsninger, enten det er stat–kirke–debatt eller det er diskusjon om arbeidstakeres rettigheter.

Presidenten: Hans Olav Syversen – til oppfølgingsspørsmål.

Hans Olav Syversen (KrF) [11:01:35]: For å få full klarhet i dette: Bjørndalen er både leder av Fellesforbundet, han er medlem av sekretariatet i LO, og han er sentralstyremedlem i Arbeiderpartiet. Han er sitert på følgende i Dagens Næringsliv: «En kjøper seg ikke til politiske vedtak». Da skal jeg være helt presis i spørsmålsstillingen: Mener statsministeren at Bjørndalens uttalelser er tatt ut av løse luften?

Statsminister Jens Stoltenberg [11:02:06]: Kjell Bjørndalen mener at man ikke skal kjøpe seg til politiske vedtak, og det er jeg helt enig med ham i.

Presidenten: Vi går videre til neste hovedspørsmål.

Morten Høglund (FrP) [11:02:22]: I helgen kom den nye palestinske samlingsregjeringen på plass. Dette er muligens et skritt i riktig retning. Men for å få en positiv utvikling må det bli en slutt på volden, og det internasjonale samfunnet har helt siden Hamas kom til makten, vært tydelig og klart på at de må oppfylle visse krav. Lørdag sendte regjeringen Stoltenberg ut en pressemelding der man som første vestlige land anerkjente den nye samlingsregjeringen. Norge legger til grunn den nye regjeringens politiske plattform, og at palestinske myndigheter vil respektere inngåtte avtaler, ta avstand fra vold og anerkjenne Israels rett til å eksistere. I den palestinske regjeringserklæringen er ikke Israel nevnt med ett ord. Under innsettelsesseremonien i helgen uttalte den palestinske statsminister at vold mot Israel er akseptabelt. Da forundrer det oss at den norske regjering så klart kan slå fast at den nye regjering oppfyller de internasjonale krav som er stilt og vel kjent. En ting er at den norske regjering er så rask til å anerkjenne den nye palestinske regjering, en annen ting er begrunnelsen, hvor man altså mener at kravene som store deler av verdenssamfunnet har vært enige om, er oppfylt. Hva vet den norske regjering som resten av verden ikke vet?

Statsminister Jens Stoltenberg [11:03:46]: Vi er veldig trygge på at det vi nå gjør, bidrar til noe som er helt avgjørende for en fredelig utvikling i Midtøsten, og det er stabilitet og mindre vold i de palestinske områdene. Det at Fatah og Hamas har greid å komme fram til en samlingsregjering, er en veldig viktig forsoningsprosess, og vi har gjort det klart hele tiden at dersom man lykkes med denne forsoningen, er vi beredt til å hilse en ny regjering velkommen og komme den i møte. Det gjorde jeg klart da jeg møtte president Abbas i desember, da vi sterkt oppfordret til å gå videre med å lage en samlingsregjering – det sa jeg i møtene med ham, og det sa jeg også etterpå til offentligheten. Utenriksminister Jonas Gahr Støre sa i redegjørelsen i Stortinget 13. februar:

«Samlingsregjeringen er ikke på plass ennå. Den skal etableres, det skal bli endelig enighet om regjeringens sammensetning, og prinsippene fra Mekka må inn i regjeringsplattformen. Men vi ønsker å sende det signalet at dersom dette kommer på plass, åpnes veien

for normale politiske og økonomiske forbindelser med de palestinske selvstyremyndighetene.»

Og det avgjørende er jo nettopp at vi nå gjør det vi sa, det jeg sa i desember til Abbas, og som Gahr Støre har sagt ved ulike anledninger, at når vi nå ser at det tas skritt i den retningen at man sier at man skal respektere inngåtte avtaler, viser til bl.a. Oslo-avtalen, ja, da er det skritt som gjør at det er riktig å ønske denne regjeringen velkommen, at vi har fått en samlingsregjering. Det har også andre regjeringer gitt uttrykk for. Det vi har gjort, som andre regjeringer hittil ikke har gjort, er å møte, på politisk nivå, statsministeren, men f.eks. amerikanske myndigheter har jo møtt finansministeren i den samme regjeringen. Så jeg tror det er mange land som hilser denne nye regjeringen velkommen, og jeg tror også flere land etter hvert kommer til å møte på politisk nivå.

Morten Høglund (FrP) [11:05:41]: Men nå føler jeg ikke at statsministeren svarer på spørsmålet om den norske regjering føler at kravene her er oppfylt. Signalene fra palestinsk side spriker jo i alle retninger. Forbundskansler Angela Merkel, som representerer formannskapet i EU, har jo sagt at man mangler en eksplisitt holdning fra den palestinske samlingsregjering til disse kravene. Man har ikke sett det. Samtidig som de ønsker prosessen velkommen, står man fast på kravene. Hadde det ikke vært bedre for Norge å stå sammen med EU og USA om å få eksplisitt oppfylt kravene, istedenfor å gå alenegang på den internasjonale politiske arena med en tidlig og forhastet anerkjennelse av regjeringen før den har klart å bevise at den er troverdig i sine synspunkter på disse viktige prinsippene?

Statsminister Jens Stoltenberg [11:06:41]: Vi mener ikke at kravene er fullt ut innfridd, men vi mener det vi sa i Stortinget, at Mekka-erklæringen gir viktige signaler og tar viktige skritt bl.a. ved å vise til internasjonale avtaler. Det mener vi er så betydningsfullt – både at man viser til Mekka-avtalen, der man altså tar viktige skritt i retning av å oppfylle kravene, og at man greier å få til denne samlingsregjeringen – at vi gjør det vi sa i Stortinget, nemlig at når Mekka-erklæringen nå speiles i regjeringsplattformen, vel, da gjenoppretter vi normale politiske og økonomiske forbindelser med denne regjeringen. Det betyr ikke at vi er enig i alt det denne regjeringen kommer til å si og mene, men vi mener at prosessen i Midtøsten er bedre tjent med at vi snakker med dem enn at man isolerer gjennom ikke å ha normale politiske og økonomiske forbindelser.

Jeg viser også til at andre regjeringer har møtt andre statsråder i den samme regjeringen, så her er det flere som ønsker regjeringen velkommen. Det spesielle ved Norge er at vi altså på politisk nivå har møtt en statsminister i en regjering som mange ønsker velkommen.

Presidenten: For å få besvart ett hovedspørsmål til, begrenses antallet oppfølgingsspørsmål til to – først fra Jan Petersen og deretter Ingebrigt S. Sørfohn.

Jan Petersen (H) [11:07:50]: Jeg er ikke i tvil om at den palestinske samlingsregjeringen er et viktig skritt fremover. Men det er også viktig å understreke det statsministeren sa, at de ikke er fremme i forhold til de kravene som det internasjonale samfunn har fremmet. Vi er vel alle sammen enige om at det blir ikke fred i Midtøsten før den palestinske regjering opptrer i henhold til de kravene som det internasjonale samfunn har stilt. Derfor er det viktig at Regjeringen fortsatt legger betydelig press på palestinerne for at Hamas også skal gå den lange veien som Fatah har gått.

Jeg har nok vært i tvil om Regjeringen ikke nå har vært vel raske, og om man ikke burde ha møtt andre, f.eks. finansministeren. Det er en stor forskjell på å møte finansministeren og en minister fra Hamas – men la nå det ligge.

Det jeg er opptatt av, er at det er det internasjonale presset som har ført til at vi er kommet så langt som vi nå er kommet. Det betyr at det er viktig å stå sammen, selv om ikke alle behøver å gjøre det samme på de samme tidspunktene.

Mitt spørsmål er: Kan statsministeren forsikre at det Regjeringen nå har gjort, er en del av et koordinert løp i det internasjonale samfunn?

Statsminister Jens Stoltenberg [11:09:01]: Det jeg kan forsikre om, er at det vi nå gjør, er en del av det vi har sagt vi skulle gjøre hele tiden – som jeg sa til president Abbas i desember i fjor, som utenriksminister Gahr Støre har sagt i redegjørelsen her i Stortinget, uten at det skapte særlige reaksjoner, der vi stilte krav om at Mekka-avtalen skulle speiles i regjeringsplattformen. Det gjør den. Og da gjør vi det vi har sagt vi skulle: vi gjenopptar normale politiske og økonomiske forbindelser.

Jeg kan også forsikre om at dette er mange land svært godt orientert om. Gahr Støre er flink til å ringe rundt. Han ringer ofte og har informert mange lands utenriksministere om hva vi har gjort, og det har blitt tatt imot med respekt at Norge spiller den rollen vi nå gjør.

For øvrig vil jeg si at vi mener at den beste måten nå å legge press på palestinerne på, er å snakke med dem. Det er det vi gjør, bl.a. i de samtalene Raymond Johansen hadde. Det var jo slik at vi snakket med Yassir Arafat. Jeg husker at Knut Frydenlund stemte for at Arafat skulle møte i FN, og møtte massiv kritikk. Men det var riktig at Arafat fikk møte i FN, for det la grunnlaget for en dialog. Gro Harlem Brundtland møtte Yassir Arafat. Det var massiv kritikk, men det var viktig for dialogen. Og deretter anerkjente PLO Israel.

Ingebrigt S. Sørfohn (KrF) [11:10:14]: Eg har to spørsmål til statsministeren. For det første: Trur han at det internasjonale presset på den palestinske regjeringa – nemlig desse tre krava – har ført oss dit me er i dag?

Dersom han trur at det er dette presset som har ført oss dit me er og gjeve grunnlag for optimisme, kvifor har då den norske regjeringa forandra strategi og forlate dette presset og akseptert den palestinske samlingsregjeringa før ho har akseptert Israel sin soleklare rett til å eksistere,

avstått frå vald og terror og akseptert tidlegare inngåtte avtalar?

Eg føler at det er ein liten inkonsekvens i dette dersom svaret på det første spørsmålet er ja.

Statsminister Jens Stoltenberg [11:11:06]: Som jeg har prøvd å klargjøre i tidligere svar, gjør Regjeringen nøyaktig det den varslet at den kom til å gjøre. Det som er bra, er at vi følger en linje som vi har erklært på forhånd, både overfor Abbas før jul i fjor og helt tydelig i redegjørelsen til utenriksministeren her i Stortinget, hvor man viste til at Mekka-erklæringen var viktig. Dersom henvisning til den kom inn i regjeringsplattformen, ville vi gjenoppta normale økonomiske og politiske forbindelser. Det sa utenriksministeren 13. februar i Stortinget, og det er det som nå iverksettes.

Så understreker vi at den dialogen vi da skal ha, skal vi bruke til å legge press på palestinerne for å sørge for at de får kontroll over de palestinske territoriene, stanser utskytning av raketter fra palestinske territorier, frigir den israelske korporalen som sitter i fangenskap, og bidrar til en fredelig utvikling. Og så skal vi fortsette å gjenta de tre hovedkravene, om anerkjennelse av Israel, om å avstå fra vold og om respekt for internasjonalt inngåtte avtaler. Men vi tror altså at dialog er bedre nå enn isolasjon.

Presidenten: Vi går videre til neste hovedspørsmål.

Ine Marie Eriksen Søreide (H) [11:12:24]: SV skal ha landsmøte nå til helgen. Da SV hadde landsmøte i forkant av stortingsvalget 2005, lovte nåværende kunnskapsminister Øystein Djupedal at en ny regjering der SV inngår, i løpet av fire år skal ha doblet vår forskningsinnsats.

Arbeiderpartiet er ikke like positive til forskning, så det løftet SV hadde gitt velgerne på forhånd, ble etter valget omformulert til et løfte om å øke bevilgningen til grunnforskning, til høyere utdanning og til å følge opp den målsettinga som forskningsmeldinga satte i 2005, om at forskningsinnsatsen skal heves til 3 pst. av BNP.

Men sjøl ikke dette løftet har Regjeringa klart å holde. Det de foreløpig har klart å gjøre, er å kutte i overføringene til høyere utdanning og forskning. Forskningsbudsjettet for 2007 er så dårlig at den ansvarlige statsråden sjøl har kalt det et hvileskjær.

Regjeringa har startet arbeidet nå med budsjettet for neste år, og statsministeren har da villig fortalt pressen om hva satsingsområdene er for Regjeringa. Forskning og høyere utdanning var ikke blant de temaene som ble nevnt.

Jeg forventer ikke her at statsministeren skal fortelle hvordan budsjettet for 2008 kommer til å se ut, men siden han kunne fortelle pressen hva som var de viktigste satsingsområdene, kunne det kanskje la seg gjøre å fortelle Stortinget hvorfor forskning ikke var nevnt blant de satsingsområdene.

Statsminister Jens Stoltenberg [11:13:58]: Regjeringen har økt bevilgningene til forskning. De økte med

900 mill. kr i årets budsjett, så vi bruker nå mer penger på forskning enn vi gjorde under den forrige regjeringen.

Det er helt riktig at vi ikke er i mål i forhold til de målene vi har satt oss i Soria Moria-erklæringen, men det er mange andre områder der vi heller ikke er kommet i mål på to år. Vi skal jobbe videre for å strekke oss etter de målene. Det er også slik at den forskningsmålsettingen vi har, er en kombinasjon av offentlig og privat forskning, så det er også viktig å stimulere til private bedrifters forskning.

Så vil jeg også overfor Høyre si en ting som jeg faktisk er opptatt av – og som er i tråd med det Høyre hadde som slagord, «Mer igjen for pengene» – og det er at jeg tror at i tillegg til at vi er opptatt av hvor mye penger vi bruker på forskning, ville det også være klokt om Høyre, Arbeiderpartiet og andre gode krefter tenkte gjennom kvaliteten på forskningen. For jeg er faktisk opptatt av at vi ikke bare skal ha en målsetting om hvor mye penger vi bruker på forskning, men også at vi får god forskning igjen. Noe av problemstillingen innenfor forskning er, slik som på mange andre områder, kvalifisert arbeidskraft. Det går ikke mange med doktorgrad arbeidsløse i Norge. Så skal vi forske mer, må kanskje den akademiske arbeidskraften hentes fra andre sektorer. Det er noe av utfordringen innenfor forskning. Så vi er for mer penger til forskning, men vi er også for mer kvalitet og en bedre organisert forskning.

Vi har helt bevisst ikke redegjort for hva som kommer i neste års statsbudsjett, simpelthen fordi det ikke er ferdig, men jeg nevnte at miljø vil være en stor vinner. Det kan bl.a. inkludere forskning på miljøteknologi. Noe av det vi satser mye på, er å utvikle mer miljøvennlig teknologi, og da er forskning et viktig bidrag. Arbeid er noe denne regjeringen vil satse på, og da er forskning og utvikling også en del av en strategi for arbeid. Så når man er på det overordnede plan, er det lett å koble mange temaer til forskning. Vi får vente i spenning til statsbudsjettet kommer og se hvordan det kommer til uttrykk i kroner og øre.

Ine Marie Eriksen Søreide (H) [11:16:08]: Man kan i hvert fall være sikker på at Regjeringa ikke får Høyre imot seg når det gjelder kvalitet i forskningen, det tror jeg alle partier på Stortinget er enige om er viktig, men det er altså ikke det som er tema her. Tema her er at Regjeringa i ett og samme åndedrag kaller budsjettet for forskning og høyere utdanning for 2007 både den største satsingen vi noensinne har sett, og et hvileskjær. Det er for meg en retorisk øvelse som burde være ganske vanskelig. Realiteten er jo ikke slik som statsråden sier, at det var 900 mill. kr i økning til forskning for 2007. Realiteten er at det var det nominelle tallet, mens realnedgangen er på 159 mill. kr. I tillegg kuttes det 275 mill. kr til høyere utdanning – de som skal utdanne dem som skal bli forskere en gang i framtida. NIFU STEP har beregnet at vi må opp i en økning på ca. 2,5 milliarder kr til forskning hvert år fram til 2010 for å nå målet om 3 pst. forskningsinnsats.

Hvordan skal Regjeringa nå dette målet?

Statsminister Jens Stoltenberg [11:17:11]: Vi skal legge fram statsbudsjetter, og da kommer en satsing på de ulike områdene. Skal vi få mer penger til forskning, så må vi bevilge mer penger til forskning – det er vel egentlig det det handler om. Men jeg prøvde å si at i tillegg til å bevilge penger, mener jeg at det handler om å være opptatt av innholdet og kvaliteten i forskningen. Det avgjørende er hva vi får ut av det, ikke hvor mye penger vi bruker. Vi skal være opptatt av både å bruke mer penger og å få mer kvalitet igjen for dem.

Presidenten: Presidenten tillater to oppfølgings-spørsmål – først Anders Anundsen.

Anders Anundsen (FrP) [11:17:49]: Man skal vokte seg vel når man snakker om tall. Når statsministeren sier at Regjeringen har økt forskningsbudsjettet med 900 mill. kr, er det en nominell vekst, inkludert avkastningen fra Forskningsfondet. Hvis man inkluderer avkastningen fra Forskningsfondet, er den reelle økningen langt under 300 mill. kr. Tar man avkastningen bort, er det en realnedgang.

Da 3 pst.-målet ble vedtatt, var forskningsandelen 1,71 pst. av BNP. I dag er den på under 1,5 pst. Det viser jo at denne regjeringen ikke satser på forskning.

Heldigvis er det en del private givere som nå gir penger til en del forskningsinstitusjoner og universiteter, og vi har en gaveforsterkningsordning som bidrar til at staten plusser på 25 pst. til institusjonen. Det er en god ordning.

I fjor kuttet Regjeringen 100 mill. kr i revidert fordi gavene fra private givere var større enn budsjettet. Står vi i fare for at Regjeringen også denne gangen i revidert vil foreslå å kutte på forskningsbudsjettet for å finansiere gaveforsterkningsordningen, som også betyr forskning?

Statsminister Jens Stoltenberg [11:18:58]: For det første er jeg glad for at representanten bekrefter at det har vært en reell økning. For det er klart at det vi bevilger fra Forskningsfondet – eller avkastningen av Forskningsfondet – er der for at vi skal øke forskningsbevilgningene. Det må selvsagt regnes med. Det er penger det som kommer fra Forskningsfondet også. Med bevilgningene fra Forskningsfondet – eller avkastningen av Forskningsfondet – er det en reell økning i forskningsbevilgningen i 2007. Det betyr at vi i 2007 bruker mer penger enn noen gang før på forskning. Å framstille det som et veldig alvorlig tilbakeslag når det faktisk blir mer til forskning i 2007, mener jeg er en feil framstilling. Jeg er glad for at representanten ikke framstiller det slik.

Så har vi et problem i forhold til Forskningsrådet, og det er at det står en del ubrukte midler der. Det er ganske store beløp – jeg mener å huske at det er milliardbeløp, det er i hvert fall store ubrukte beløp. Det understreker bare det jeg var inne på, at i tillegg til å være opptatt av hvordan vi skal få mer penger til forskning, må vi også være opptatt av hvordan vi organiserer og driver forskningen. Et problem er simpelthen tilgang på kvalifisert arbeidskraft til å forske.

Når det gjelder gaver, skal vi følge regelverket og det vi gjorde i fjor.

Presidenten: Odd Einar Dørum – til oppfølgings-spørsmål.

Odd Einar Dørum (V) [11:20:12]: Det er jo slik at et samlet Forsknings-Norge og samlede næringsorganisasjoner gav uttrykk for at det Regjeringen gjør når det gjelder forskning, er å svikte alt den har sagt på forhånd.

Men la meg være framtidsrettet. La oss legge til grunn at forskning er helt avgjørende for framtiden både for å sikre demokratiet vårt og for å sikre verdiskaping. Da er det noe som er helt avgjørende i tillegg til bevilgningene – jeg skal ikke be statsministeren kommentere det – og det er f.eks. at man har en systematisk og god rekruttering av nye folk, det heter stipendiat- og postdok-stillinger. I det budsjettet vi har for inneværende år, var dette satt på null. Man må også fornye det vitenskapelige utstyret – vi har et etterslep på flere milliarder. Så hvis det skal være seriøsitet i dette fra Regjeringens side, må det være en opptrapping som er forpliktende både når det gjelder stipendiatstillinger og vitenskapelig utstyr, og det må være slik at det monner for å gi noe til våre fremragende folk som er representert på mange områder.

Kan statsministeren bekrefte at vi får en systematisk opptrapping av stipendiatstillinger, og at vi får en systematisk og tung innsats for å ta igjen etterslepet på nødvendig vitenskapelig utstyr?

Statsminister Jens Stoltenberg [11:21:16]: Det viktigste er at vi bruker mer penger på forskning nå enn i fjor og under den forrige regjeringen. Det har blitt mer penger til forskning. Så skjønner jeg at mange ønsker seg enda mye mer penger til forskning. Når vi ikke økte enda mer, men bare økte noe, skyldes det at vi i budsjettet for 2007 valgte å gjøre et kjempeløft i forhold til eldreomsorg, skole, barnehager og ikke minst i forhold til å følge opp transportplanen, å bevilge det vi hadde lovet til veg og jernbane. Da var det altså rom for å bruke mer penger på forskning, men ikke så mye mer som mange kanskje skulle ha ønsket. Nå jobber vi med budsjettet for 2008, og da skal vi foreta den samme type prioriteringer og valg mellom mange gode formål. Vi er opptatt av å finne mer penger til forskning, men vi er også opptatt av å finne mer penger til mange andre gode formål. Den avveiningen kommer i budsjettet.

Presidenten: Den muntlige spørretimen er nå omme, og vi går over til den ordinære spørretimen.

Ordinær spørretime

Presidenten: Det blir noen endringer i den oppsatte spørsmålslisten, og presidenten viser i den sammenheng til den oversikt som er omdelt på representantenes plasser i salen.

De foreslåtte endringer i dagens spørretime foreslås godkjent. – Det anses vedtatt.

Endringene var som følger:

Spørsmål 4, fra representanten Per Roar Bredvold til forsvarsministeren, blir besvart av justisministeren på vegne av forsvarsministeren, som er bortreist. Etter anmodning fra justisministeren blir dette spørsmålet flyttet og besvart etter spørsmål 13, som skal besvares av samme statsråd.

Spørsmål 5, fra representanten Bent Høie til olje- og energiministerens, blir besvart av nærings- og handelsministeren på vegne av olje- og energiministerens, som er bortreist.

Spørsmål 6, fra representanten Torbjørn Hansen til nærings- og handelsministeren, blir tatt opp av representanten Siri A. Meling.

Spørsmål 14, fra representanten Thore A. Nistad til helse- og omsorgsministeren, blir tatt opp av representanten Morten Ørsal Johansen.

S p ø r s m å l 1

Svein Flåtten (H) [11:22:48]: Jeg har et spørsmål til finansministeren:

«Attføring til regnskapsarbeid er et viktig attføringsløp når helsen ikke holder i opprinnelig yrke. Mange attføringsbedrifter driver slik opplæring og virksomhet som en del av den totale virksomheten. Kredittilsynet krever nå at bedriftenes øverste leder skal autoriseres som regnskapsfører for å kunne gi slikt tilbud og vil ikke lenger gi dispensasjoner.

Hva vil statsråden foreta seg for at attføringsbedrifter kan fortsette slik opplæring og virksomhet uten at alle topplederne må være autoriserte regnskapsførere?»

Statsråd Kristin Halvorsen [11:23:37]: Regnskapsførerloven ble endret i juni 2006 etter forslag i Ot.prp. nr. 44 for 2005-2006. I proposisjonen ble det bl.a. foreslått å videreføre kravet om at daglig leder skal være autorisert regnskapsfører. Det ble samtidig innført en adgang for Kredittilsynet til å fastsette forskrift om unntak fra kravet om at daglig leder skal være autorisert regnskapsfører. I proposisjonen la departementet vekt på at det ut fra erfaringene fra tilsynet med regnskapsførerselskaper ville være betenkelig å oppheve kravet om at et regnskapsførerselskap skal ha en daglig leder med autorisasjon som regnskapsfører. På den annen side la en vekt på at utviklingen i retning av stadig større enheter i regnskapsførerbransjen trolig vil forsterke behovet for å skille funksjonene som daglig leder og faglig leder i enkelte regnskapsførerselskaper, og at det da kan være forsvarlig at bare den faglige lederen er autorisert regnskapsfører. Finanskomiteen sluttet seg enstemmig til dette forslaget i Innst. O. nr. 44 for 2005-2006.

Kredittilsynet skal i tilsynsarbeidet ivareta hensynene bak autorisasjonsordningen og tilsynsmessige forhold. Autorisasjonsordningen for regnskapsførere skal sikre brukerne av regnskapsfører tjenester et betryggende faglig nivå på leverandørene av slike tjenester. Reguleringen skal også ivareta den offentlige interessen i kvalitet på regnskapsinformasjon, bl.a. for å avdekke og vanskelig-

gjøre skatteunndragelser og annen økonomisk kriminalitet. Kravet om at regnskapsførerselskaper skal ha en autorisert regnskapsfører som daglig leder, skal sikre at selskapets ledelse har et tilstrekkelig ansvar for og innflytelse på regnskapsførervirksomheten.

Før lovendringene i 2006 hadde Kredittilsynet praktisert kravet om at daglig leder skal være autorisert regnskapsfører, slik at det var tilstrekkelig med en faglig leder for regnskapsføringsvirksomheten som var autorisert regnskapsfører. Kredittilsynet var, på bakgrunn av negative erfaringer fra tilsynsarbeidet, i ferd med å innskjerpe denne praksisen, men avventet vurderingen av spørsmålet i lovrevisjonen.

Kredittilsynet fastsatte i juni 2006 endringer i regnskapsførerforskriften som trådte i kraft samtidig med lovendringene. Etter forskriften er det gjort unntak fra kravet om at daglig leder skal være autorisert regnskapsfører for store regnskapsførerselskaper. Forutsetningen er bl.a. at selskapet ikke driver annen virksomhet enn regnskapsførervirksomhet, har en faglig leder som er autorisert regnskapsfører, og at faglig leder er ansatt i selskapet. For disse er det ikke nødvendig å søke om dispensasjon.

Andre som ønsker å drive virksomhet som regnskapsførerselskap uten å ha en daglig leder som er autorisert som regnskapsfører, kan søke Kredittilsynet om dispensasjon for dette. Slik dispensasjon kan gis i særlige tilfeller. For å unngå en uthuling av regelverket har Kredittilsynet varslet en streng dispensasjonspraksis.

Regnskapsførerloven med forskrifter må følges av alle som i næring påtar seg å føre regnskap for andre. Det gjelder også attføringsbedrifter, som i så fall må ha autorisasjon av Kredittilsynet og oppfylle kravene til daglig leder og øvrige krav.

Attføringsbedrifter som ikke fører regnskap for andre, kan drive opplæring innen regnskapsførervirksomhet som en del av sin virksomhet uten å måtte ha en daglig leder som er autorisert regnskapsfører.

Kredittilsynet tilskrev ved brev 20. februar i år samtlige autoriserte regnskapsførerselskaper som ikke oppfylte kravet om autorisert regnskapsfører som daglig leder. Disse selskapene fikk frist til 30. juni 2007 for å oppfylle kravet. Kredittilsynet har opplyst at de i den forbindelse i begynnelsen av mars mottok en søknad fra en stor attføringsbedrift om dispensasjon fra kravet om at daglig leder skal være autorisert regnskapsfører. Denne søknaden er fremdeles under behandling i Kredittilsynet.

Hans Frode Kielland Asmyhr hadde her overtatt presidentplassen.

Svein Flåtten (H) [11:28:02]: Jeg er litt skuffet over at finansministeren ikke kan gå lenger i å si at attføringsbedrifter er særlige tilfeller i forhold til det vi behandlet da vi hadde regnskapsloven oppe i finanskomiteen.

Det har tidligere i spørretimen her i dag vært veldig mye snakk om tilgang på arbeidskraft og det å kvalifisere dem som står utenfor. Dette med regnskapsarbeid er særlig viktig. Jeg vil da spørre finansministeren, når hun sier at søknaden fortsatt er til behandling: Betyr det at man vil

se spesielt på den søknaden som hun henviste til – som antakelig er fra selskapet Norservice, som er et veldig stort selskap i Trondheim – i forhold til det brevet som Kredittilsynet har sendt ut, om at dette gjelder alle, uten unntak?

Statsråd Kristin Halvorsen [11:29:06]: Nå skal ikke jeg forskuttere det som er Kredittilsynets behandling av denne saken. Men jeg har bare lyst til å minne om det jeg var innom i mitt svar. For det første var denne lovendringen enstemmig i Stortinget. Den skjedde på bakgrunn av at de erfaringene vi hadde, og de erfaringene som Kredittilsynet hadde fra tilsynsarbeidet, viste at det var nødvendig å heve terskelen. Det betyr jo at i utgangspunktet er det slik at hvis atføringsbedrifter skal utføre regnskaps tjenester for andre, må det stilles de samme kravene til dem når det gjelder faglig kvalitet, som til andre regnskapsførere.

Men det fins jo noen muligheter for tilpasning for atføringsbedrifter til dette kravet. Det vil være slik at hvis de skal ta oppdrag fra andre og drive regnskapsføringstjenester for dem, så kan man jo også vurdere om det er aktuelt å skille ut den virksomheten i eget selskap. Opplæring kan man uansett drive, og det er jo viktig. Dette er et område der det er viktig å drive atføring. Vi trenger denne typen arbeidskraft, og det må vi balansere opp mot hensynet til det tilsynsarbeidet som også er enormt viktig for å sette en høy standard på området.

Svein Flåtten (H) [11:30:31]: Jeg er glad for at vi er enige om at dette er et viktig område for opplæring.

Når det gjelder enigheten i Stortinget da loven ble gjennomført, så er det klart at hensynet gikk på skatteunndragelse og den typen ting som finansministeren har gjort rede for, men dette med atføringsbedrifter, kvalifisering for arbeid, var jo ikke noe tema. Hvis dette hadde vært brakt inn den gangen, er jeg nokså sikker på at Stortinget ville formulert loven på en slik måte at Kredittilsynets forskrifter senere ville ha måttet ta høyde for det. Derfor velger jeg å tolke finansministerens svar i dag slik at de nødvendige dispensasjoner vil bli gitt.

Statsråd Kristin Halvorsen [11:31:19]: Representanten Flåtten kan ikke tolke meg noe som helst slags sted. Denne søknaden er til behandling i Kredittilsynet, og jeg avventer hva de kommer med og hvilken konklusjon de trekker av det. Men jeg vil jo tro at representanten Flåtten er enig med meg i at vi må klare å balansere to hensyn. Det ene er kravet til det tilsynsarbeidet som er veldig viktig i forhold til hva slags standard vi snakker om, i forhold til skattesystemet og alt dette, samtidig som vi klarer å få til en god kapasitet når det gjelder atføringsarbeid, f.eks. revisorer. De hensynene må vi klare å balansere opp mot hverandre, og det er det vi skal gjøre når vi håndterer disse sakene.

S p ø r s m å l 2

Peter Skovholt Gitmark (H) [11:32:16]: Jeg har følgende spørsmål til finansministeren:

«Statsråden har uttalt at dersom hun ikke når målet om full barnehagedekning innen 2008, «er dere kvitt meg». Nå ser det ut til at målet om full barnehagedekning ikke blir nådd bl.a. på grunn av mangel på kapasitet i byggebransjen. Det offentlige er samtidig den største kjøper av bygg- og anleggstjenester i Norge og handler årlig slike tjenester for ca. 80 milliarder kr.

Har statsråden noen kontakt med byggebransjen for å kartlegge om de har kapasitet til å bygge før departementet legger sine planer?»

Statsråd Kristin Halvorsen [11:33:06]: Jeg har merket meg at det er visse forhåpninger i Høyre og i Framskrittspartiet og hos andre om at jeg vurderer å trekke meg midt i denne stortingsperioden. Jeg må bare bringe til torgs et bidrag til skuffelse umiddelbart. Det var helt klart gjort også i forbindelse med valgkampen i 2005 at jeg har høy prestisje i forhold til å få gjennomført den barnehage-reformen som Stortingets flertall og til slutt alle partiene var enige om, men jeg kommer ikke til å vurdere hvor godt vi har lyktes i det før vi kommer til 2009 og skal se oss tilbake og se hva vi faktisk har fått til.

Så til spørsmålet om manglende kapasitet i byggebransjen. Barnehageutbygging er som kjent et kommunalt ansvar, og det er kommunene selv som anslår behovet for barnehageplasser og legger lokale planer for utbygging og utvikling av barnehagetilbudet. Oversikt over situasjonen på byggemarkedet er selvfølgelig en viktig del av god kommunal planlegging. Og her vil det jo være store variasjoner rundt omkring i landet med hensyn til hva slags kapasitet det er. Kommunene rapporterer årlig den 20. september inn tall på barn i barnehage og på venteliste samt hvilke planer de har for videre utbygging, til Kunnskapsdepartementet. Denne rapporteringen danner grunnlag for Regjeringens budsjettplanlegging.

Regjeringen har så langt truffet ganske godt med sine planer. Avviket har bestått i at kapasitetsveksten ser ut til å ha blitt sterkere enn forventet. Foreløpige KOSTRA-tall viser at hele 11 500 flere barn fikk plass i barnehage i fjor, og det ble opprettet om lag 16 100 flere heltidsplasser. Grunnen til at disse tallene ikke stemmer, er at en del på deltid går opp til heltid, og at det derfor må bygges flere heltidsplasser. Det er faktisk høyere enn det måltallet som Regjeringen satset på, 10 500 flere barn og 13 500 heltidsplasser. Regjeringen opplever ikke det at kommunene overgår våre anslag, som problematisk i en så viktig sak. Tvert imot – Regjeringen og jeg er veldig glad for at man overoppfyller de målene vi har satt oss. Det betyr at det er en nasjonal dugnad på gang for å få til full barnehagedekning.

Kunnskapsdepartementet er i tett dialog med kommunene vedrørende utfordringer på veien mot målet om full barnehagedekning i løpet av 2007. Flere kommuner, særlig storbykommunene, har gitt tilbakemelding om at press i byggebransjen bidrar til forsinkelser. Dette gjør Regjeringen noe med. Vi har bl.a. opprettet et eget tilskudd til permanente barnehageplasser i midlertidige lokaler. Dette gjør at kommuner som har mange barn i kø for en barnehageplass, kan forsere barnehageutbyggingen og slik bi-

(Statsråd Halvorsen)

dra til at flere barn kan få et godt barnehage tilbud så raskt som mulig.

Peter Skovholt Gitmark (H) [11:36:06]: Høyre deler statsrådets glede over at det blir bygd mange nye barnehageplasser. Imidlertid deler vi ikke statsrådets glede over å bli sittende i statsrådsstolen. Vi hadde gjerne sett at statsråden fulgte opp egne løfter både fra valgkampen og senere, om at ord skal bli stående, og at løfter skal bli innfridd – hvis ikke så «er dere kvitt meg.»

Det oppleves som spesielt at Regjeringen på den ene siden legger planer for stadig nye reformer og gir mange løfter, men samtidig ikke har systematisk kontakt med dem som innehar kompetansen, og som faktisk skal realisere løftene til bl.a. finansministeren. Så mitt oppfølgingsspørsmål til finansministeren er: Vil statsråden ta initiativ til en mer systematisk dialog med byggenæringen for å sikre større forutsigbarhet, og ikke minst sørge for at det er samsvar mellom hennes og hennes egen regjeringens løfter og hva næringen faktisk er i stand til å realisere?

Statsråd Kristin Halvorsen [11:37:08]: For det første vil jeg gjerne gjenta at jeg aldri på noe tidspunkt har sagt at jeg skulle vurdere min stilling midt i en stortingsperiode eller en regjeringperiode, den vurderingen tar jeg i 2009, og den vil avhenge av hvor godt vi lykkes med å gjennomføre barnehagereformen.

Så vil jeg minne representanten Skovholt Gitmark om at hele Stortinget stilte seg bak. Situasjonen under Bondevik I-regjeringen var jo at det ble bygd 2 000–3 000–4 000 nye barnehageplasser pr. år. Vi er i nærheten av å tidoble dette antallet i 2007. Så det er en kraftig, massiv satsing. Vi bruker 6,4 milliarder kr mer på barnehagesektoren enn den regjeringen vi overtok etter. Så her er det en voldsom satsning.

Det er først og fremst kommunene som har ansvaret for å kartlegge den kapasiteten de har for å bygge barnehager. Det er også kommunenes ansvar å bygge barnehager. Det vi fra statens side må gjøre, er å sørge for at vi stiller opp med penger. Det står ikke på penger – det er øremerkede bevilgninger både til investeringer og til drift.

I det store bildet må vi selvfølgelig også skjele til andre reformer for å sikre at det er kapasitet til å gjennomføre barnehagereformen.

Peter Skovholt Gitmark (H) [11:38:24]: Jeg oppfatter det slik at statsråden ikke svarer på det reelle spørsmålet: På hvilken måte kan hun som finansminister se til at det er en dialog mellom på den ene siden politikerne og statsrådets egen regjering og på den andre siden byggenæringen, og at det blir mer samsvar mellom regjeringens løfter og bransjens egen mulighet til å bygge ut? Jeg ønsker nok en gang at statsråden svarer på akkurat det.

Kanskje kan hun også knytte en kommentar til om det ikke ville være fornuftig å splitte opp Finansdepartementets egen samlebetegnelse for bygg og anlegg, nettopp fordi det i byggsektoren går så det suser for tiden, mens det i anleggssektoren er betydelig kapasitet. Det kan føl-

ges opp videre ved å bruke flere statlige midler på f.eks. vei og jernbane for å utnytte den kapasiteten som finnes innen anleggsbransjen – jeg kan som sørlending selvfølgelig nevne firefelts vei mellom Oslo og Stavanger bl.a. – eller ved å se til at det blir mer til anlegg enn til andre store offentlige byggeprosjekter.

Statsråd Kristin Halvorsen [11:39:24]: Vi har selvfølgelig en nasjonal oversikt over kapasiteten.

Representanten Gitmark har rett i at vi må se bygg og anlegg under ett, men vi prøver jo å gå mer inn på de enkelte områdene for å danne oss et bedre bilde. Foreløpig har vi ingen faglige holdepunkter for å lage et skarpt skille og si at i byggenæringen er det overoppheting, mens det i anleggsbransjen er stor ledig kapasitet.

Når det gjelder utbyggingsprosjekter i barnehagesektoren, vil jeg si at det er så store nasjonale variasjoner – fra områder med press til områder med ledig kapasitet – at den oppgaven må kommunene påta seg. De bør også sørge for at de prioriterer i tråd med det som et bredt politisk flertall står bak, nemlig at barnehageutbyggingen bør komme foran andre høyt prioriterte oppgaver.

S p ø r s m å l 3

Hans Olav Syversen (KrF) [11:40:39]: «Situasjonen i Zimbabwe ser ut til å gå fra vondt til verre. Opposisjonslederen Morgan Tsvangirai er grovt mishandlet av politiet, med brudd på hodeskallen som resultat. Den norske regjeringen, i likhet med svært mange andre, har fordømt det som har skjedd.

Hvilke muligheter ser utenriksministeren for at Norge, i samarbeid med andre land og internasjonale organisasjoner, kan påvirke den ulykksalige situasjonen i Zimbabwe til det bedre?»

Utenriksminister Jonas Gahr Støre [11:41:25]: Jeg vil takke for spørsmålet fra representanten Syversen. Jeg er enig med ham i at situasjonen i Zimbabwe synes «å gå fra vondt til verre». Den siste tids begivenheter i landet er urovekkende og opprørende.

La dette være klart: Vold og overgrep mot sivile og politiske opposisjonsledere er helt uakseptabelt. Det er ingen tvil om myndighetenes særskilte ansvar for denne situasjonen og i denne saken.

Jeg har nettopp hatt muligheten til å drøfte ulike sider ved situasjonen i Zimbabwe med mine nordiske kolleger og flere afrikanske kolleger på det nordisk-afrikanske utenriksministermøtet her i Oslo mandag og tirsdag. Det er full enighet om alvoret i situasjonen og om at noe må gjøres for å stoppe den negative utviklingen.

Og viktigere: Vi er alle enige om at en løsning må drives fram, må ledes, av Afrika og de afrikanske landene selv. Jeg har fått klare signaler om at de afrikanske land vil styrke sine anstrengelser for å få til en endring. Vi fra norsk side har gitt uttrykk for at vi er rede til å bistå alle forsøk på å finne en løsning på krisen i landet.

Tidligere har jeg påpekt at en løsning på krisen i Zimbabwe må være tuftet på en nasjonal enighet om veien

framover, altså på prosesser internt i Zimbabwe. Det påhviler myndighetene et spesielt ansvar for å få dette til.

Spørsmålet om utvidede sanksjoner mot Zimbabwe – utover de målrettede straffetiltakene mot lederne i regimet – har vært vurdert. Dette er prinsipielt sett et meget komplisert spørsmål, hvor det ikke er gitt på forhånd at man oppnår de ønskede virkninger.

Skepsisen blant afrikanske land mot dette virkemiddelet er betydelig. Det er gjerne vanskelig å unngå at slike virkemidler rammer den fattige befolkningen hardest, og de vil kunne virke mot sin hensikt ved bl.a. å styrke president Mugabes påstand om at landet står overfor «en sammensvergelse fra Vesten». Videre pekte Zimbabwe naboland på at også de blir skadelidende ved slike sanksjoner.

Jeg er mer opptatt av å se etter muligheter for å skape rammer og bidra til politisk dialog mellom de politiske partene i Zimbabwe. En løsning på krisen kan bare finnes internt i dette landet. Lite tyder på at en løsning nær sagt kan «påtvinges» utenfra.

I lengre tid har Norge støttet krefter som arbeider for en slik nasjonal dialog. Spesielt kan jeg nevne det brede kirkeinitiativet som kalles «The Zimbabwe we want» – som representanten sikkert kjenner til – som har brakt de ulike partene sammen i en slags dialog. Vi vil fortsette med å støtte slike krefter, vel vitende om at deres oppgave er svært krevende. Utover dette er det også viktig hva som kan skje innenfor ZANU-PF, partiet til president Mugabe, i tiden framover.

Etter mitt syn viser den siste tidens hendelser at regimet er svekket, og at regimet er blitt ytterligere svekket som følge av overgrepene mot opposisjonen. Uttalelsene fra formannskapet i Den afrikanske union, fra Ghanas president John Kufour, fra AU-kommisjonens formann, Alpha Oumar Konaré, og fra Sør-Afrika bidrar uten tvil til å svekke regimets legitimitet. Det er viktig at Tanzanias president Kikwete, som leder organisasjonen SADECs organ for politikk, forsvar og sikkerhet, engasjerer seg for å finne en løsning.

Den politiske krisen i landet – la meg avslutte med den – er naturlig nok også en sosial og økonomisk krise som har ført store deler av befolkningen inn i fattigdom og stor nød. Arbeidsløsheten er på 80 pst., et nesten ufattelig tall. Inflasjonen overstiger 1 600 pst., enda mer ufattelig, og fortsetter å akselerere. Hiv/aids-situasjonen er blant de alvorligste i hele Afrika – og dermed i hele verden – og siden frigjøringen i 1980 har forventet levealder sunket fra 60 år til om lag 35 år i dag.

Befolkningen i Zimbabwe vil ha behov for omfattende internasjonal bistand dersom landet skal kunne arbeide seg ut av krisen. Dette er et område der det internasjonale samfunn kan bidra, ved at vi viser hvilke muligheter som åpner seg for å få landet på fote dersom det gjennomføres politiske reformer. I dette arbeidet blant givere og blant det internasjonale samfunn vil også Norge engasjere seg aktivt.

Hans Olav Syversen (KrF) [11:45:30]: Det var ikke noe lystelig bilde utenriksministeren tegnet av situasjonen

i Sør-Afrika. I dag fikk vi også nye meldinger om at matmangelen er mer prekær enn tidligere meldt. Jeg er enig i at håpet kanskje er en endring internt. Vi ser vel visse tegn på at det internt i regjeringspartiet nå kanskje synes å være et aldri så lite opprør på gang.

Jeg har lyst til å spørre utenriksministeren om hvordan han ser på det initiativet som Storbritannia har tatt for å bringe spørsmålet og de siste hendelser inn for FN.

Utenriksminister Jonas Gahr Støre [11:46:19]: Det overordnede målet er å bidra til politiske reformer i Zimbabwe. Vi må da gå igjennom hvilke virkemidler som kan bidra til å nå det målet. Det er ingen tvil om at det er all mulig grunn til å kritisere myndighetene i Zimbabwe for menneskerettighetsbrudd. Samtidig er det lite sannsynlig – og det inntrykket fikk jeg forsterket nå i møtet med ti afrikanske kollegaer – at en uttalelse om Zimbabwe vil få flertall i FNs menneskerettighetsråd, og alle de afrikanske landene vil trolig stemme imot.

Utgangspunktet for en løsning må, som jeg sa, finnes i Afrika. På det nåværende tidspunkt mener jeg det er riktig å gi de afrikanske lederne best mulige forutsetninger for å få til en slik løsning.

Vi deltar aktivt i dialogene med spesialrapportørene og vil i den forbindelse ta opp spørsmålet om menneskerettighetssituasjonen i Zimbabwe. Vi vil vurdere nøye, strategisk, hvordan vi best kan påvirke denne situasjonen i fora som Menneskerettighetsrådet.

Storbritannia står historisk i en spesiell situasjon i Zimbabwe. Det har vært eksempler på at hver gang Storbritannia blir nevnt, får Mugabe et godt argument for ikke å gå med på noe som helst. Vi kommer til å være til stede når britiske myndigheter senere denne uken har et givermøte i London for å diskutere strategien videre, og der vil Norge ta aktivt del.

Hans Olav Syversen (KrF) [11:47:33]: Jeg er overhodet ikke uenig i de vurderinger som utenriksministeren kommer med. Et hovedpoeng i hans første svar var å styrke de interne mulighetene for endring. Utenriksministeren nevnte spesielt gruppen «The Zimbabwe we want». Ser utenriksministeren noen mulighet for at Norge på den måten ytterligere kan gi sitt bidrag til en endret situasjon i Zimbabwe?

Utenriksminister Jonas Gahr Støre [11:48:09]: Jeg får rapporter fra Norges ambassadør i Zimbabwe om utviklingen. Vi er tett engasjert. Det er krevende å være sendemann i Zimbabwe i disse dager. Det er på grensen til direkte trusler fra myndighetene mot diplomatisk personell, så det er en krevende oppgave.

Vi har her, som mange andre steder, et godt nettverk i det sivile samfunnet i Zimbabwe. Jeg hørte i dag på radioen generalsekretæren i Kirkens Nødhjelp omtale kirkeinitiativet. Det viser igjen at vi har nettverk i Norge i vårt frivillige miljø mot miljøene i Zimbabwe – noe som kanskje er styrken i mye av den politikken vi har overfor land i Afrika. Jeg kan bare understreke at Norge både offisielt og

via andre kanaler vil forsøke å være i inngripen med disse miljøene.

Til sist vil jeg si at jeg som generalsekretær i Norges Røde Kors møtte opposisjonslederen på mitt kontor for to år siden, og bildene av ham nå – kvestet i Zimbabwe – gjør et sterkt inntrykk. Det nettverket som er av norske miljøer som bryr seg om Zimbabwe, og som vil Zimbabwes beste, er også en kanal vi skal bruke i det arbeidet vi skal gjøre framover.

Presidenten: Spørsmål nr. 4 vil bli besvart etter spørsmål nr. 13.

S p ø r s m å l 5

Presidenten: Dette spørsmålet, fra representanten Bent Høie til olje- og energiministeren, blir besvart av nærings- og handelsministeren på vegne av olje- og energiministeren.

Bent Høie (H) [11:49:32]: «Statsråden har siden fusjonsavtalen mellom Statoil og Hydro ble kjent flere ganger understreket at selskapets hovedkontor skal ligge i Stavanger, senest i Aftenposten 10. mars. Nå er imidlertid fusjonsavtalen kjent og fortsatt legges det opp til en deling av konsernfunksjonene mellom Oslo og Stavanger.

Hvorfor har ikke Regjeringen gjort noe i denne saken?»

Statsråd Dag Terje Andersen [11:50:00]: Statoil-Hydro vil ha forretningskontor i Stavanger. Det vil framgå av vedtektene, slik det i dag gjør for Statoil. Selskapet vil ha en deling av konsernfunksjonene, men fem av åtte konserndirektører vil ha tilhold i Stavanger, og hovedvekten av konsernfunksjonene vil ligge i Stavanger. Stavanger blir StatoilHydros viktigste kraftsentrum, og antall ansatte vil øke noe i forhold til i dag.

Regjeringen har lagt til grunn at selskapets hovedkontor skal være i Stavanger. StatoilHydro vil ha en størrelse og kompetanse i Stavanger som understøtter dette. Jeg mener derfor det er lagt godt til rette for at det sterke miljøet i Stavanger vil bli videreutviklet.

Bent Høie (H) [11:50:45]: Det som næringsministeren nå sier, kunne like godt en informasjonssjef i det nye selskapet ha sagt. Et av de skremmende elementene ved denne saken er at Regjeringen ikke har vært villig til å bruke sitt eierskap til å sikre Norges mulighet til å befeste Stavanger som europeisk energihovedstad.

Det er kun Regjeringen som nå snakker om hovedkontor i Stavanger. Konserndirektør Helge Lund nekter konsekvent å bruke dette begrepet. Dette begrunnes av kommunikasjonsdirektør Ola Morten Aanestad i dagens Rogalands Avis med følgende:

«Det er fordi det vil bety at hele konsernledelsen skal være i Stavanger, mens konsernet skal ledes både fra Oslo og Stavanger.»

Det er altså Helge Lunds grunn til å nekte å bruke begrepet «hovedkontor». Vil Regjeringen skjære igjennom i

denne saken og gå for et samlet hovedkontor i Stavanger, slik som situasjonen er i dag?

Statsråd Dag Terje Andersen [11:51:51]: Det er åpenbart at representanten Høie er dårlig informert om de prosessene som foregår. Derfor er det greit å bli stilt dette spørsmålet. Når representanten Høie sier at Regjeringen ikke har gjort noe, er det direkte feil. Regjeringen opptrer som en ryddig eier i denne saken, og det trodde jeg faktisk at representanten Høie og hans parti var opptatt av.

En av de tingene vi har vært opptatt av helt fra den første gangen vi hørte om fusjonen, er at Stavanger fremdeles skal være tyngdepunktet for oljevirkosomhet i Norge. Det har vært mye spekulasjoner om det også i forkant av denne fusjonen.

Det har Regjeringen vært opptatt av fra første dag. Men vi har selvfølgelig håndtert det på en profesjonell måte, slik en eier skal gjøre det, i forhold til de lovlig valgte organene i styret. Men utfallet av det som blir foreslått, er at Stavanger ikke bare opprettholder sin del av aktiviteten, men at det faktisk blir flere ansatte i Stavanger etter fusjonen enn det var før fusjonen. Så her har Regjeringen vært klar og tydelig, på den profesjonelle måten vi skal være i forholdet mellom én av flere eiere og de styrende organer.

Bent Høie (H) [11:52:59]: Hvis det er slik at Regjeringen har vært profesjonell og tydelig, burde det jo være mulig å spore endringer når det bl.a. gjelder hovedkontorsspørsmålet, i tiden mellom integrasjonsavtalen, som ble lagt fram den 18. desember i fjor, og fusjonsavtalen, som ble offentliggjort den 13. mars.

Derfor ber jeg nå statsråden, for å synliggjøre statens profesjonelle, aktive eierskap i denne saken, redegjøre for hva som er de synlige endringene i forbindelse med hovedkontorfunksjonen og lokaliseringen, i tiden mellom integrasjonsavtalen, lagt fram den 18. desember, og fusjonsavtalen, offentliggjort den 13. mars.

Statsråd Dag Terje Andersen [11:53:45]: Representanten Høie ser da bort fra at Regjeringen faktisk var inne i denne saken før integrasjonsavtalen. Og som jeg sier: I hele prosessen, helt fra første gang vi hørte om ideen, har vi vært opptatt av at Stavanger skal videreføres som tyngdepunktet i oljesektoren i Norge. Det er også registrert en viss forskjell på bruken av begrepet «forretningsadresse» og den formulering som i dag brukes i Statoils vedtekter, «forretningskontor», det samme som vil bli resultatet i det nye selskapet.

Som jeg sa, har det for denne regjeringen vært viktig å understreke Stavangers betydning i oljemiljøet framover. Det er det som kommer fram i de forslag som nå foreligger om selskapets organisering. Men så er det selvfølgelig slik at også selskapet Hydro har mange ansatte med mye kompetanse. De to organisasjonene skal integreres, og det at det er blitt tatt hensyn til at begge organisasjonenes ansatte og deres ressurser skal bli med i det nye selskapet, håper jeg representanten Høie er enig i er en balanse som må ivaretas.

S p ø r s m å l 6

Presidenten: Dette spørsmålet, fra representanten Torbjørn Hansen til nærings- og handelsministeren, vil bli tatt opp av representanten Siri A. Meling.

Siri A. Meling (H) [11:55:15]: Jeg vil stille nærings- og handelsministeren følgende spørsmål:

«Reiselivsnæringen advarer mot at den nye NO_x-avgiften vil ha dramatiske konsekvenser. Avgiften fører til store ekstrautgifter ved anløp til norske havner og det forventes et tap i antall anløp på en fjerdedel av aktiviteten. Hver passasjer legger igjen ca. 1 200 kr i omsetning. Samtidig er det lite trolig at avgiften vil redusere utslippene fra cruise fartøy. Reiselivsnæringen er et viktig område i næringspolitikken.

Hva vil Regjeringen gjøre for å hindre at NO_x-avgiften svekker reiselivets rammevilkår?»

Statsråd Dag Terje Andersen [11:55:55]: Som representanten sa: Reiseliv er en viktig næring som bidrar til verdiskaping og sysselsetting, ikke minst i distriktene. Regjeringspartiene har i Soria Moria-erklæringen uttalt at reiseliv er ett av fem strategiske satsingsområder, og vi iverksetter derfor tiltak for å styrke reiselivsnæringene. Blant annet er bevilgningene til reiselivsnæringene fordoblet siden 2005, til 200 mill. kr i år. Videre utarbeider vi en nasjonal reiselivsstrategi for reiselivsnæringene. Siktemålet med dette arbeidet er å styrke grunnlaget for en positiv utvikling av reiselivsnæringene.

I den såkalte Göteborgprotokollen har Norge inngått svært krevende forpliktelser om å redusere NO_x-utslipp. Det er snakk om store utslippsreduksjoner, og dessuten er det kort tid igjen til vi skal ha oppfylt avtalen, i 2010. Norge er i henhold til denne protokollen forpliktet til å redusere de årlige utslippene av NO_x til maksimalt 156 000 tonn. Med utgangspunkt i de nye reviderte utslippstallene som ble lagt fram av Statistisk sentralbyrå den 12. februar, tilsvarer forpliktelsen en utslippsreduksjon på knapt 27 pst. i forhold til 1990 og knapt 21 pst. i forhold til 2005.

Stortinget vedtok å innføre en NO_x-avgift fra 1. januar 2007. For at NO_x-avgiften skal kunne virke etter sin hensikt, omfatter den en så stor andel av de totale utslippskildene som mulig. Avgiften er i utgangspunktet generell, og det er få unntak. Alle skip, inkludert skip i cruisenæringen med framdriftsmaskineri med samlet installert effekt over 750 kW, omfattes av NO_x-avgiften. Bakgrunnen for dette er at man i størst mulig grad ønsker å oppnå likebehandling mellom norske og utenlandske aktører. Utslipp fra fartøy i direkte fart mellom norsk og utenlandsk havn er fritatt for avgift for hele farten.

Etter en nær dialog mellom regjeringspartiene og næringsorganisasjonene vedtok Stortinget et tillegg om at «utslippskilder omfattes av miljøavtale med staten om gjennomføring av NO_x-reducerende tiltak i samsvar med et fastsatt miljømål» kan fritas for avgift. Miljøverndepartementet er nå i dialog med de interesserte næringsorganisasjonene om innholdet i mulige avtaler.

De norske NO_x-utslippene skiller seg ganske sterkt fra utslippene i andre europeiske land, ved at hele 25 pst. av utslippene kommer fra skip i innenriksfart. I tillegg kommer 12 pst. fra fiskefartøy. Det er ingen andre land som har en så høy utslippsandel fra skip og fiskefartøy.

Til slutt vil jeg understreke at bakgrunnen for at Norge har forpliktet seg til strenge utslippskrav gjennom Göteborgprotokollen, selvfølgelig er hensynet til miljøet.

Siri A. Meling (H) [11:58:47]: Jeg takker for svaret.

Reiselivsnæringen er jo den næringen som forventes å ha sterkest vekst globalt, og Regjeringen har jo selv definert den som et av fem satsingsområder. Vi vet at en cruisepassasjer forventes å legge igjen 1 200 kr pr. havneanløp, og European Cruise Service har estimert at avgiften med et konservativt anslag gir 600 mill. kr i tapte eksportinntekter i 2010 og bortfall av mange tusen arbeidsplasser.

Med dette bakteppet er det jo viktig at en med denne avgiften faktisk oppnår resultater i forhold til miljøet. Forventer Regjeringen at noen cruiseskip vil installere ny teknologi på grunn av den særnorske NO_x-avgiften? Som kjent vil et cruiseskip bare oppholde seg i norske farvann i korte perioder. Er det da trolig at de vil investere i ny teknologi basert på denne norske avgiften? Spørsmålet er om dette vil ha noen som helst miljøvirkning i forhold til utslipp fra cruisetrafikken. Eller er det slik at NO_x-avgiften bare er en fiskal avgift til statskassen?

Statsråd Dag Terje Andersen [11:59:48]: Nei, det er absolutt ikke en fiskal avgift. Det dokumenteres gjennom det kompromisset som ble laget i Stortinget i forhold til muligheter til å sette inn miljøltiltak for å unngå avgiften. Det dokumenterer jo at avgiften ikke er fiskal.

Men skal vi klare å få til reduksjon av NO_x internasjonalt, er selvfølgelig veien å gå å få til bedre internasjonale avtaler, slik at vi får skipsfarten med oss. Regjeringen jobber aktivt med det innenfor skipsfartspolitikken, og heldigvis registrerer jeg at også rederinæringen selv er opptatt av å få til internasjonale avtaler og har en såkalt nullutslippsvisjon. Hvor stort et eventuelt tap vil bli i forhold til den avgiften, gjenstår å se i de anslag som representanter for den internasjonale næringen har framlagt som sine påstander.

Veldig ofte er utgangspunktet for cruiseferien i Norge fjordene våre, det er naturen vår. En del av grunnlaget for den reiselivsstrategien vi skal legge, er nettopp å synliggjøre at vi har et grønt reiseliv i Norge. Derfor er jeg overbevist om at å ta vare på naturen er en god investering for reiselivet på lang sikt, også for cruisenæringen.

Siri A. Meling (H) [12:00:58]: Avgifter kan heldigvis forandres, og spørsmålet er om det kan være aktuelt for Regjeringen å endre denne avgiftspolitikken i revidert nasjonalbudsjett.

Som nærings- og handelsministeren bør kjenne til, har kritikken mot innretningen av denne NO_x-avgiften vært sterk fra mange kanter. Cruisetrafikken og reiselivsnæringen er en part, fiskerinæringen er en annen. Rogalands-

benken på Stortinget hadde senest i går et møte med representanter for Egersund kommune, næringsliv og fiskerinæringen i Egersund, der konsekvensen av denne avgiften ble synliggjort. Avgiften stimulerer til at norsk fiskeråstoff i økende grad vil landes i utenlandske, fortrinnsvis danske, havner, og at Danmark på denne måten får økt videreføring, både industri, verdiskaping og arbeidsplasser basert på norsk råstoff.

Er dette en god politikk? Fiskerinæringen ber her om en konkurranselikheter. Innser ministeren at NO_x-avgiften er et feil instrument å bruke i forhold til miljøeffekt og konkurransenøytralitet? Er det aktuelt å endre denne avgiften i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett denne våren?

Statsråd Dag Terje Andersen [12:02:03]: Det er gjort flere tiltak for å kunne møte den utfordringen som avgiften faktisk er for dem som blir mest berørt av den. Det er gjort gjennom tilskuddsordninger, både til nærskipsfart generelt, til fraktestart og fiskeflåten. Der har vi satt av penger for å gi støtte til investering i NO_x-reduserende tiltak. Det er ikke slik at denne regjeringen ikke har tatt de utfordringene på alvor. I tillegg ble det åpnet for en adgang til å inngå miljøavtaler, et regelverk som nå utformes i samarbeid med Miljøverndepartementet, for å få reelle reduksjoner i NO_x-utslipp og på den måten unngå den avgiften som her blir omtalt.

Men det er ikke slik at Regjeringen har planer om å fjerne den avgiften igjen i revidert budsjett, for vi har også ansvaret for at vi oppfyller vår del av Göteborgprotokollen. Det skal vi gjøre ved den avgiften, men også ved et samarbeid med de berørte næringene – og få til reelle NO_x-reduserende tiltak som kan begrense kostnadene og få ned utslippene.

S p ø r s m å l 7

Anne Margrethe Larsen (V) [12:03:27]: Jeg tillater meg å stille følgende spørsmål til fiskeri- og kystministeren:

«Det er svært tett skipstrafikk i Skagerrak med gjennomsnittlig 40 lasteskip og 18 tankskip hvert døgn, langt flere tankskip enn f.eks. på finnmarkskysten. Økt skipsstrafikk gir økt risiko for uhell og oljeforurensning. To år etter at «Fjord Champion» havarete i Søgne-skjærgården, er ennå ingen døgnbemannet slepebåt på plass. Utredningen om kystberedskap er forlenget ferdig. Folk i Agder og ansatte i Kystverket er bekymret.

Hva vil statsråden gjøre for å forbedre slepebåtberedskapen på Agderkysten?»

Statsråd Dag Terje Andersen [12:04:18]: Regjeringen fokuserer på forebyggende sjøsikkerhet og oljevernberedskap langs hele kysten. Vi ser viktigheten av å tilrettelegge for at sjøtransport skal være en miljøvennlig transportform. Som et ledd i det arbeidet har Kystverket i en rapport om den nasjonale slepeberedskapen gitt anbefalinger om tiltak. Et av forslagene i rapporten er å innleie et slepefartøy ved sørlandskysten.

«Fjord Champion»-havariet utenfor Søgne i mars 2005 viste at uhell også kan skje på sørlandskysten. Jeg er enig med spørsmålsstilleren i at det er stor trafikk utenfor sørlandskysten. Vi må derfor vurdere tiltak også her. Kystverkets slepebåttrapport må ses i sammenheng med øvrige sjøsikkerhets- og oljevernberedskapstiltak. Kystverkets trafikkentraler overvåker all skipstrafikk ved hjelp av bl.a. AIS. AIS er et system som sikrer automatisk identifikasjon av skip. Det er videre etablert seilingsleder 30 nautiske mil fra kysten i Nord-Norge. Fiskeri- og kystdepartementet har bedt Kystdirektoratet om å starte arbeidet med å få etablert seilingsleder sørover langs Vestlandet og Sørlandet. Dette er viktige virkemidler i en helhetlig oljevernberedskap.

I dag er det slik at Kystverket har adgang til å rekvirere slepebåt dersom et fartøy er i nød. Kystverket kan også pålegge kapteinen å ta slep om bord innen territorialgrensen. Ved hjelp av AIS har Kystverket god oversikt over tilgjengelige slepebåtressurser langs kysten. Forsvaret har også gjennom Indre Kystvakt stasjonert fartøyet «Nornen» som dekker Skagerrak-området. Fartøyet har også oljevernutstyr om bord. Dette er viktig for den samlede beredskapen langs sørlandskysten.

En nasjonal beredskap vil i størst mulig grad måtte basere seg på eksisterende tilgjengelige ressurser. Departementet har nå Kystverkets rapport til vurdering og vi ser denne rapporten i sammenheng med andre nødvendige tiltak. Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget om behovet for ytterligere tiltak innen oljevernberedskapen på et senere tidspunkt, herunder vurdering av ytterligere slepebåtberedskap på sørlandskysten.

Anne Margrethe Larsen (V) [12:06:17]: Jeg takker statsråden for svaret, men jeg må innrømme at jeg er nok så utålmodig i forhold til denne problemstillingen.

Som nevnt: I seilingsleden utenfor sørlandskysten kommer det skip både fra Østersjøen og fra Nordsjøen, og trafikken forventes å øke betraktelig fram mot 2015. Som jeg nevnte, er det i dag svært tett skipstrafikk – 40 lasteskip og 18 tankskip pr. døgn. Det gir en stor risiko.

Vil Regjeringen fremme forslag om oppgradering av den beredskapen i neste års budsjett?

Statsråd Dag Terje Andersen [12:06:58]: Som representanten utmerket godt er klar over, kan ikke jeg stå her og si noe om hva som kommer i neste års statsbudsjett. Men oljevernberedskap og beredskap langs kysten i det hele er av de sakene som Regjeringen retter fokus mot, også i det budsjettarbeidet som foregår nå.

Hva som kommer av bevilgninger, får vi se når budsjettet blir lagt fram.

Anne Margrethe Larsen (V) [12:07:23]: Takk for den oppfølgingen.

Til slutt: Utredningen om kystberedskapen har jo vært ferdig i over et år, og lite har skjedd. Det er stasjonert slepebåter i bl.a. Arendal og Kristiansand, men disse har ikke døgnbemanning. Det vil derfor ta verdifull tid å kom-

me båter til unnsetning for å hindre person- og miljøkatastrofer på sørlandskysten, som er en sårbar kyststripe.

Når vil Regjeringen iverksette helt nødvendige tiltak i beredskap langs Skagerrakkysten?

Statsråd Dag Terje Andersen [12:08:01]: I tillegg til de tiltakene som representanten helt riktig nevnte, men som ikke har døgnberedskap, er Kystvakten stasjonert med fartøyet «Nornen», som er på sørlandskysten og i Skagerrak, og som er et betydelig bidrag til slepebåtberedskapen i området. Så vil vi, som jeg sa i mitt forrige korte svar, komme tilbake til hvilke ytterligere tiltak som er aktuelle i forbindelse med statsbudsjettet for 2008. Det vil selvfølgelig komme fram først når statsbudsjettet for 2008 blir framlagt.

S p ø r s m å l 8

Martin Engeset (H) [12:08:55]: Jeg tillater meg å stille følgende spørsmål til fiskeri- og kystministeren:

«Sjøkabelfabrikken Nexans AS i Halden er en av Østfolds største industribedrifter og hevder seg meget godt i et krevende internasjonalt marked. Den svært trange og grunne farleden inn Ringdalsfjorden representerer imidlertid en sterkt begrensende faktor for bedriftens mulighet til videre vekst og utvikling. Gjennom lengre tid har bedriften forsøkt å få forståelse for behovet for å få gjort noe med denne farleden.

Vil statsråden ta et initiativ overfor bedriften, lokale myndigheter og svenske myndigheter?»

Statsråd Dag Terje Andersen [12:09:39]: I Kystverkets handlingsprogram for 2002–2011 ble utbedring av innseilingen til Halden omtalt. Målet med prosjektet var bl.a. å gjøre det mulig for fartøy med større dyppgang å gå inn til Halden. Drøyt halvparten av de påtenkte inngrepene ville måtte gjennomføres på svensk grunn, ettersom riksgrensen mellom Sverige og Norge går midt i sundet. Iddefjorden er en av Sveriges svært få terskelfjorder og har et særpregede artsmangfold.

Kystverket har gjennomført en omfattende planprosess med det formål å klargjøre omfang og konsekvenser av en utdyping av innseilingen til Halden gjennom Ringdalsfjorden. Kystverket har fulgt de prosesskrav som følger av plan- og bygningslovens bestemmelser. Det er gjennomført en konsekvensutredning etter norsk lovgivning. Etter krav fra Miljøverndepartementet ble det utredet som en sak med grenseoverskridende virkninger som krevde koordinering mot svenske myndigheter. Det planlagte tiltaket ville kreve inngrep på svensk side. Svenske myndigheter har gjennom hele planprosessen vært kritiske til mulige negative virkninger på miljøet som følge av tiltaket. Svenske myndigheter behandlet saken som såkalt regjeringsbeslutning. I høringsuttalelser og behandlinger i den svenske regjeringen kom det klare uttalelser om at tiltaket ble ansett som skadelig for det biologiske miljøet i Ringdalsfjorden, og at det således ikke ville bli gitt tillatelse fra Sverige.

På den bakgrunn er innseilingen til Halden ikke omtalt som et aktuelt prosjekt i St.meld. nr. 24 for 2003–2004 Nasjonal transportplan 2006–2015, som ble fremmet av Bondevik II-regjeringen. Kystverket har derfor i etatens handlingsprogram for 2006–2015 informert om at det ikke vil bli arbeidet med denne saken i planperioden.

Det er gledelig at bedriften Nexans i Halden går godt. Dette endrer neppe på den miljømessige vurderingen av prosjektet fra svensk side. Jeg slutter meg derfor til det som ligger til grunn for Bondevik II-regjeringens grunnlag for vurderingen av prosjektet om innseilingen til Halden.

Martin Engeset (H) [12:11:37]: For ordens skyld må jeg vel takke statsråden for svaret, selv om jeg ikke er veldig oppløftet over innholdet. Saken er den at 10. januar i år var statsrådens statsrådskollega, Odd Roger Enoksen, i Halden og besøkte bedriften. Odd Roger Enoksen uttalte da til Halden Arbeiderblad:

«Dette er et problem som må løses, men jeg kan ikke si når og hvordan.»

Han lovte dessuten å bringe saken videre til sin kollega i Regjeringen, altså den herværende statsråd.

Det har kommet en ny regjering i Sverige. Det kan åpne for at man kan finne grunnlag for å gjøre en ny vurdering. Er statsråden innstilt på å ta et nytt initiativ overfor svenske myndigheter, slik at man kan få en løsning på denne meget marginale saken når det gjelder inngrep, men svært, svært viktige saken for en stor og viktig industribedrift i Østfold?

Statsråd Dag Terje Andersen [12:12:42]: Som det går fram av mitt første svar, var det ikke motvilje, verken i den daværende norske regjering eller hos dem som da var i opposisjon, som var bakgrunnen for at denne saken strandet i forrige omgang. Siden dette var tema i Sverige, har det også kommet ny regjering i Norge, noe som er bra for næringslivet og for Nexans. Det har også kommet ny regjering i Sverige, det er riktig. Nå er utgangspunktet for planarbeidet lagt med de prioriteringer fylkesvis som er innført i Nasjonal transportplan for den inneværende perioden. Men jeg er innstilt på at vi, dersom det blir mulig å komme til andre konklusjoner sammen med den svenske regjeringen, vurderer dette senest i forbindelse med arbeidet med den neste nasjonale transportplanen, som skal behandles i slutten av denne stortingsperioden. Vi har et ønske om å bidra til en løsning, men vi må være enige med våre gode naboer om at den løsningen er god nok, før vi kan klare å få gjennomført den.

Martin Engeset (H) [12:13:49]: Det var ikke min hensikt å forsøke å gjøre dette til et partipolitisk tema. Jeg tar dette opp fordi det er en utbredt bekymring, tverrpolitisk og næringsmessig, i Østfold og Halden i denne saken. I Norge har det vært bred enighet om at det burde være mulig å få til noe. Det har, som statsråden sier, og som jeg selv var inne på, vært svenske myndigheter som har satt foten ned. Men det faktum at det nå har kommet en ny

svensk regjering åpner for en mulighet til å kunne ta saken opp på nytt. Det er det ene.

Det andre er at man tidligere har lagt til grunn at det kanskje var behov for å sprengte fjellmasser både over og under vann. Nå er det utviklet ny teknologi som gjør det mulig kanskje å unngå enhver bruk av sprengstoff, ved å benytte seg av wire- og diamantsaging over og under vann, slik at det visuelt sett ikke blir merkbart i det hele tatt – en mye mer skånsom og miljømessig mye bedre måte. Jeg tror man kunne hatt et nytt konsept å presentere for svenske myndigheter her, og den utfordringen håper jeg statsråden tar.

Statsråd Dag Terje Andersen [12:14:53]: Jeg kan ikke si noe om når det går an å realisere det prosjektet som har vært ønskelig fra norsk side, og som representanten sier det har vært bred politisk enighet om i Norge. Men de fagmyndigheter som analyserer situasjonen i Sverige med miljømessig utgangspunkt, har jo ikke blitt endret om det har vært et regjeringsskifte. Vi skal også ha respekt for at Sverige har et betydelig mindre antall typiske terskelfjorder enn det vi har i Norge, så fjorden oppfattes nok som noe mer unik, med utgangspunkt i svenske miljømyndigheters situasjon.

Men som jeg har sagt: Vi er innstilt på å vurdere saken på nytt når det er grunnlag for det, men med den respekt som vi må ha for at det er et fellesområde med Sverige vi snakker om. Jeg synes nok en naturlig anledning ville være i forbindelse med transportplanen for neste periode, hvis ikke det er mulig å ta den diskusjonen før det.

S p ø r s m å l 9

Petter Løvik (H) [12:16:15]: Eg tillèt meg å stille følgjande spørsmål til fiskeri- og kystministeren:

«Ordninga med distriktskvotar skulle skape større næringsutvikling langs kysten. Ein rapport frå Fiskeriforskning viser at ordninga har vore mislykka. Svært få har vunne på ordninga, og mange har tapt. Norges Fiskarlag meiner at kystflåten totalt tapte 40–50 mill. kr på ordninga.

Vil statsråden på bakgrunn av denne fiaskoen avvikle ordninga med distriktskvotar og heller fremme utviklinga langs kysten med andre, meir positive verkemiddel?»

Statsråd Dag Terje Andersen [12:16:50]: Ordninga som det refereres til i representanten Løviks spørsmål, er en prøveordning som ble gjennomført i fjor høst, med levering av distriktskvoter i Nordland, Troms og Finnmark. Ordninga har som formål å legge til rette for tilførsel av råstoff til fiskeriavhengige distrikter. Slik tilførsel av råstoff skal skape aktivitet, sysselsetting og verdiskaping i de aktuelle distriktene.

Prøveordninga er nå evaluert av Fiskeriforskning. Evalueringa gir en grundig beskrivelse av hvilke faktorer som påvirket ordningens virkemåte og effekt i 2006. Rapporten viser bl.a. at effekten av ordninga avhenger av at distriktskvotene gir en annen fordeling av fisken enn ordinært fiske, og at utviklinga i det ordinære fisket hadde

stor betydning for distriktskvoteordninga. Videre gir rapporten en rekke råd om hvordan ordninga bør innrettes for å sikre at de politiske målene blir oppnådd, og andre virkemidler blir vurdert for å nå de samme målene.

Prøveordninga i fjor kom sent i gang, men gav likevel noen positive effekter for sysselsetting og aktivitet. Fiskeri- og kystdepartementet har fått tilbakemeldingar om at intensjonene bak ordninga er gode, og utfordringa er da å sørge for at utforminga av ordninga blir best mulig.

Departementet er nå i gang med oppfølginga av arbeidet med distriktskvoter, og rapporten fra Fiskeriforskning vil være et viktig bidrag i dette arbeidet. Departementet vil deretter ta stilling til eventuell videreføring og justeringar av ordninga.

Petter Løvik (H) [12:18:12]: Først vil eg takke statsråden for svaret. Eg er i alle fall glad for at han sa ei «eventuell videreføring». Det gir eit aldri så lite håp.

I tillegg til det som statsråden nemnde kjem fram i denne rapporten, er m.a. fordelingseffektar av det som blei sett i gang med desse distriktskvotane. Når det gjeld mottak, viser det seg at Finnmark har fått eit pluss, og at Troms og Nordland er omtrent nøytrale. Det er vestlandsfiskarane som har måtta betale dette.

Det må vere rimeleg å spørje om fiskeriministeren meiner at det var tilsikta at vestlandske mottak måtte gi frå seg kvotar til Finnmark. Det er fiskeriavhengige område i mange delar av landet, og då er spørsmålet: Var dette intensjonane?

Statsråd Dag Terje Andersen [12:19:16]: Det er helt riktig at det er fiskeriavhengige områder i mange deler av landet. Jeg har selv besøkt noen av mottakene i Løviks område, så det er helt riktig. Men formålet med denne ordninga var jo at de nevnte fylkene skulle komme positivt ut og få sikret leveringsgrunnlaget sitt.

Det er ingen tvil om at den prøveordninga som vi hadde i fjor, kom så sent i gang på året at vi egentlig ikke får vurdert virkningene av ordninga godt nok. I hvert fall vil det være aktuelt for departementet å starte en tilsvarende ordning på et tidligere tidspunkt i inneværende år, men det kan også, og det får vi komme tilbake til, bli snakk om å justere regelverket innenfor ordninga.

Petter Løvik (H) [12:20:12]: Eg takkar igjen for svaret, sjølv om det ikkje var eit klart svar på om intensjonane var ei overføring av fangstar frå Vest-Noreg til Nord-Noreg. Eg kunne gjerne tenkt meg å få høyre litt meir om det.

I tillegg til den geografiske fordelinga peikar fleire, m.a. Finansdepartementet og fleire andre tunge aktørar, på at totalt sett, dersom vi ser landet som ein heilskap – og det skal vi jo gjere – er det eit samfunnsøkonomisk effektivitetstap i denne ordninga, fordi dei 3 500 tonna som blei refordelte, kom ikkje i tillegg til ein ordinær kvote, men i staden for kvotar som elles ville ha blitt leverte andre plassar.

Spørsmålet mitt er: Gjer det ikkje inntrykk på statsråden at totalbiletet gir eit negativt bilete av norsk fiskerinæ-

ring, ei næring som i alle fall på land for tida også slit med ganske marginal inntening?

Statsråd Dag Terje Andersen [12:21:17]: Innenfor fiskeripolitikken har vi en god del virkemidler som noen med ren økonomisk bakgrunn vil hevde kunne vært mer kostnadseffektive. Hele innordningen av norsk fiskeripolitikk er slik. I sin ytterste konsekvens kunne vi tatt opp mye av det volumet som er tilgjengelig, med fabrikktrålere og tatt opp fisken på en effektiv måte.

Jeg har inntrykk av at det har vært bred politisk enighet, også i den forrige regjeringen – selv om vi var veldig uenig i regjeringens tidsavgrensede strukturordning – om at vi skulle ha et aktivt fiskeri, både på sjøen og med videreføring på land i hele Norge. Det er en ambisjon for flere partier på Stortinget enn de som nå sitter i regjering. Det er i hvert fall Regjeringens ambisjon. Derfor kan en ikke si at rent samfunnsøkonomisk kunne fordelingen vært på en annen måte, at det er det eneste svaret. Samfunnsøkonomisk handler det nemlig også om: Hvordan ønsker vi å ha det langs kysten, f.eks. i Nord-Norge? Hvilken aktivitet ønsker vi i fabrikanleggene i Nord-Norge? Hvordan ønsker vi å sikre ressursgrunnlaget for fiskerne i Nord-Norge? Det ønsker denne regjeringen å videreføre.

S p ø r s m å l 10

Borghild Tenden (V) [12:23:12]: Jeg har den glede å stille følgende spørsmål til samferdselsministeren:

«Ifølge Nationen den 7. mars så sitter Posten på detaljerte tall for leveringsgrad helt ned til terminalnivå. Stortingetsrepresentant for Senterpartiet Jenny Klinge har bedt om at disse tallene offentliggjøres for at vi på Stortinget kan gjøre jobben vår i forhold til å sjekke om konsesjonsvilkårene til Posten blir oppfylt.

Vil statsråden sørge for denne åpenheten?»

Statsråd Liv Signe Navarsete [12:23:46]: Posten har i seinare tid ikkje klart å halde konsesjonskravet om framsendingstid, som inneber at minst 85 pst. av innlandsk prioritert brevpost skal vere framme dagen etter innlevering. Likevel har Posten i lang tid før dette hatt ein høgare kvalitet enn konsesjonskravet. Eg tykkjer at dei tilsette i Posten gjer ein stor jobb for å halde dette høge nivået, og eg veit at dei no set alle krefter inn for å rette opp den mellombels lågare kvaliteten.

Problema med postframføringa tok særleg til i tredje kvartal 2006. Ifølgje Posten har desse problema fyrst og fremst samanheng med omlegging av flytransport, maskinproblem i Oslo som følgje av utsetjing av bygginga av ny brevpostterminal og bemanningsproblem i storbyområda i ein sær sram arbeidsmarknad. Posten set inn store ressursar for å betre postframføringa, og det ser no ut til at utviklinga går den rette vegen.

Kravet i konsesjonen gjeld gjennomsnittstal for heile landet. Det vert utført uavhengige målingar på vegner av Posten etter ein EU-standard som gjeld for slike målingar. Desse målingane gir ifølgje Posten informasjon om gjennomsnittleg leveringskvalitet på kvartalsbasis for heile

landet, med ei låg statistisk usikkerheit. Desse målingane er derfor eigna til ekstern rapportering og oppfølging, t.d. med sanksjonar, og oppfyller krava i konsesjonen. Det har vore undersøkt om det er mogleg å gjere tilsvarende målingar på fylkes- eller landsdelsnivå, men ifølgje Posten viser det seg at for å oppnå ei statistisk sikkerheit som er god nok for ekstern oppfølging, vil det krevje så omfattande målingar at det ikkje berre vil verte sær dyrt, men truleg òg sær krevjande eller uråd å gjennomføre.

Posten har sjølv sagt mykje styringsinformasjon om kvaliteten på postframføringa, i tillegg til dei eksterne målingane. Ifølgje Posten gjeld dette dagleg og detaljert informasjon om kor stor del av sendingane som kjem fram i rett tid, og om forseinkingar i alle delar av produksjonskjeda på alle stader. Posten kan òg bryte ned dei eksterne måleresultata på geografiske område, på delar av produksjonskjeda og på kortare tidsperiodar enn kvartal. Dessverre er det slik at jo meir tala vert brotne ned, desto meir aukar den statistiske usikkerheita. Desse tala er difor ikkje eigna til ekstern rapportering, men er likevel ein del av Postens eige grunnlag for styring og oppfølging, saman med annan intern driftsinformasjon.

Eg vil, i tråd med ynsket uttrykt av stortingsrepresentant Jenny Klinge, i næraste framtid be Post- og teletilsynet i samarbeid med Posten å finne fram til målingar som gir eit betre bilete av framsendingstid på regionalt nivå. Eg vil streke under at dette ikkje inneber ei endring i konsesjonskravet, som framleis vil vere knytt til gjennomsnittts framsendingstid på nasjonalt nivå.

L o d v e S o l h o l m hadde her teke over presidentplassen.

Borghild Tenden (V) [12:26:46]: Jeg takker statsråden for svaret.

Jeg har et kort oppfølgingsspørsmål: Vil dette være opplysninger som også vil komme oss stortingsrepresentanter til gode?

Statsråd Liv Signe Navarsete [12:27:04]: Når Posten gjennom eit slikt arbeid finn fram til målingar som gir eit betre bilete av framsendingstid på regionalt nivå, vil eg sjølv sagt syte for at dei opplysningane skal verte tilgjengelege for medlemene i Stortinget.

Borghild Tenden (V) [12:27:22]: Takk for det.

Som medlem av transport- og kommunikasjonskomiteen får jeg daglig e-poster som går på at det er sen postgang. Jeg husker veldig godt i valgkampen i 2005, da var det en voldsom kritikk mot daværende regjering som gikk på sen postgang.

Jeg har et spørsmål til samferdselsministeren: Hvilke grep har hun gjort siden hun kom i regjering, for å bedre dette forholdet med sen postgang og leveringsplikt?

Statsråd Liv Signe Navarsete [12:28:00]: Under den førre regjeringa vart det gjennomført omfattande endringar i Posten. Føremålet med mange av desse var å spare pengar og effektivisere drifta. Det er lagt ned ei mengd

sorteringssentralar. Mellom anna finst det ingen sorteringssentral på Vestlandet, mellom Bergen og Ålesund. Det er klart at dei lange avstandane – det er samleis andre stader i landet – gjer at det er særskilt krevjande å oppnå kravet i konsesjonen.

Det me har gjort, er å ha ein jamleg dialog med Posten, og me har bede Posten vurdere om dei har god nok kapasitet, eller om dei kanskje må revurdere kapasitetskrava sine for å oppfylle framsendingskravet. Me har eit kontinuerlig press på Posten for å sikre at me får ei betre framsendingstid enn det me har hatt så langt.

Som eg får referert no frå styreleiaren i Posten, skal konsesjonskravet vere innfridd i løpet av fyrste kvartal.

S p ø r s m å l 1 1

Arne Sortevik (FrP) [12:29:19]: «Utbygging av vei er en offentlig oppgave. Finansiering av nye veiprojekter bør skje over offentlige budsjetter. Likevel går utviklingen i retning av at stadig flere prosjekter finansieres med bompenger, at andel bompenger blir større, at bompenger brukes til andre ting enn veibygging og at bompenger kreves inn på forhånd og uten at betalerne får direkte nytte av det de betaler. Samtidig blir Norge stadig rikere.

Hva vil statsråden gjøre for å snu denne utviklingen, slik at staten betaler hele veiutbyggingen i Norge?»

Statsråd Liv Signe Navarsete [12:29:59]: Samferdsel er ein viktig føresetnad for busetnad, næringsutvikling og ressursutnytting her i landet. Spreidd busetnad og store avstandar stiller store krav til transportsystemet. Difor ynskjer Regjeringa å satse meir på samferdel, og me ynskjer å føre ein ambisiøs transportpolitikk.

Alle investeringar i riksvegnettet er eit statleg ansvar, men finanspolitiske omsyn set avgrensingar for finansiering over statsbudsjettet. Med bakgrunn i dette har bompengar oppstått som ei supplerande finansieringsform, faktisk heilt frå 1930-talet. Bruk av bompengar har ført til ei forsering av ei rekkje prosjekt som det ville teke lang tid å gjennomføre dersom dei skulle finansierast med ordinære løyvingar. Ei tidlegare realisering av prosjekta gir raskare tryggleiks- og framkomelegheitsvinstar for samfunnet. Dette vil bl.a. gjere at næringslivet vil få reduserte transportkostnader og betre regularitet. Eg har merka meg at Oslo Framstegsparti legg vekt på desse omsyna, når dei i samband med Oslopakke 3 seier dette ifølgje kveldsutgåva av Aftenposten 19. mars 2007:

«Dersom Fremskrittspartiet kun hadde fremført sitt standpunkt mot bompenger og meldt seg ut av forhandlingene, ville det medført at de store veiutbyggingene ikke ville blitt noe av.»

Eg vil òg trekkje fram at om lag halvparten av dagens bompengordningar er med på å finansiere bru- eller tunneløysingar som erstattar ferjesamband. Dette inneber at varig brukarbetaling på ferjer vert erstatta med ei tidsavgrensa ordning som på sikt vil verte gratis for brukarane.

I samband med bompengefinansierte prosjekt er eit viktig prinsipp for meg at dei skal basere seg på lokalt initiativ og lokalpolitiske vedtak. Det er også slik at ved ut-

forming av eit bompengeprojekt er nytteprinsippet viktig. Dei som betaler bompengar skal ha nytte, og samtidig skal også dei som har nytta vegen, betale bompengar.

Denne regjeringa ynskjer, og har vist, at ho ynskjer å satse på samferdsel. Det er inneverande års budsjett eit godt prov på. Eg kan love at me vil fortsetje denne satsinga òg i framtida.

Arne Sortevik (FrP) [12:32:00]: Takk for svaret, i den grad det var et svar.

De to første linjene er tatt fra Senterpartiets eget program for perioden 2005–2009. Her er et sitat til:

«For å få til denne satsinga på samferdsel meiner Senterpartiet at det kan vere nødvendig å bruke oljepengar. Det er forsvarleg til tiltak som lettar sentraliseringspresset, som set ledige i arbeid og som fjernar flaskehalsar og ulykkesfare og gjev næringslivet billigare transport.»

Mener statsråd Navarsete det samme nestleder Navarsete i Senterpartiet?

Statsråd Liv Signe Navarsete [12:32:36]: Statsråd Navarsete regjerer på grunnlag av Soria Moria-erklæringa. Formuleringa som var sitert frå Senterpartiet sitt program, er ikkje teke inn i Soria Moria-erklæringa. Soria Moria-erklæringa er eit kompromiss, der me i Senterpartiet har fått stort gjennomslag for mange av våre viktige saker, men ikkje for denne. Det lever statsråden godt med og regjerer innafor det handlingsrommet som Soria Moria-erklæringa gir. Slik er det når ein skal samarbeide med andre, og ikkje gjere som Framstegspartiet, som vert omtala slik i Dagbladet:

«Nå viser det seg at Frp i Stortinget har et annet syn enn fylkespartiet. Slik opptrer jo Frp ofte, særlig i samferdselssaker.»

Så skal eg ikkje sitere meir. Senterpartiet har gått inn i ei regjering, basert på eit kompromiss mellom dei tre partia sine program. Senterpartiet er atkjeenneleg – for det våre ordførarar står for lokalt, og det me står for på storting og i regjering.

Arne Sortevik (FrP) [12:33:33]: Veinettet i Norge er dårleg og umoderne. Stamveinettet trenger 230 milliarder kr, og etterslepet i vedlikehold på statens egne veier er 25 milliarder kr. Rammene i nasjonale transportplaner kan ikke løse disse oppgavene med mindre vi venter i 40 år. Jeg har oppfattet det slik at også Senterpartiet innser at rammene i nasjonale transportplaner er for små, og at nivået må løftes.

Er det slik at det er bilistene som skal løfte nivået i veisatsingen? Er det slik at staten mangler penger, eller at finanspolitiske begrensninger gjør det umulig for staten å bruke noe av sin pengerikdom til å finansiere mer av veiutbyggingen i Norge, også utenfor rammene som vi kjenner fra gjeldende nasjonale transportplaner?

Statsråd Liv Signe Navarsete [12:34:27]: På vegner av Regjeringa er eg godt i gang med neste rullering av Nasjonal transportplan, ei stortingsmelding som skal leg-

gjast fram for Stortinget seint på året 2008. På vegner av Regjeringa har eg sjølv sagt ambisjonar om å lyfta nivået på samferdsel ytterlegare.

Eg minner om at denne regjeringa har gjort eit kvantesprang samanlikna med det som tidlegare regjeringar har gjort, som stort sett har hatt ei flat eller redusert løyvingstakt i dei seinare åra. Ambisjonane er å fortsetje på det sporet, og då brukar me oljepengar inn i økonomien, både til vegbygging og til andre viktige føremål for velferdsutviklinga.

S p ø r s m å l 1 2

Øyvind Halleraker (H) [12:35:43]: Det kunne være fristende å fortsette den debatten, men jeg skal begrense meg til mitt spørsmål til samferdselsministeren:

«Daglig opplever reisende over Tau-sambandet å ikke komme med ferjen pga. manglende kapasitet. Regularitet er også et stort problem. Pendlerne opplever stadig å komme for sent til jobb, viderereiser med fly og andre avtaler. Næringslivet må spre trafikken utover hele dagen for å komme med ferjen, likevel risikerer de oversitting. Dette fører til ventetid og forsinkelser for transportører og kunder.

Vil statsråden nå ta initiativ, slik at tilfredsstillende ferjemateriell blir satt inn på sambandet?»

Statsråd Liv Signe Navarsete [12:36:26]: Sambandet Stavanger–Tau vert drifta i dag med tre ferjer. Eg har vorte opplyst av Statens vegvesen om at dei framleis er i forhandlingar med ferjeselskapet om kva slags ferjer og rutetilbod ein skal ha i sambandet frå 1. mai 2007. Forhandlingane er ikkje avslutta, og eg kan difor ikkje seie noko om resultatet. Det eg kan seie, er at Statens vegvesen og ferjeselskapet prøver å kome til semje om bruk av MF «Rennesøy» i sambandet innafor budsjetttrammene som Statens vegvesen har til disposisjon. MF «Rennesøy» er ei av dei fristilte ferjene frå sambandet Mortavågen–Arsvågen. Det er grunn til å presisere at det er avstand mellom partane i forhandlingane, og eg ser det som uheldig å redusere tilbodet i andre riksvegferjesamband til fordel for auka tilbod i Stavanger–Tau.

Dersom MF «Rennesøy» vert sett inn i sambandet, vil kapasiteten verte styrkt med om lag 20 pst. Det vil samstundes sikre ei effektiv reserveferjeløysing for bl.a. sambandet ut til Kvitsøy og Skudeneshavn. Ved bruk av denne ferja i sambandet til Kvitsøy og Skudeneshavn vil anna materiell verte sett inn i Tau-sambandet.

Statens vegvesen vurderer no om sambandet Stavanger–Tau skal konkurranseutsetjast. Ryfylke fastlandssamband er framleis i planleggingsfasen, og kostnadsauke har ført til at byggjeart enno ikkje er fastsett. Målsetjinga i ein eventuell anbuds konkurranse er at sambandet skal tilfredsstillende dei langsiktige målsetjingane om standard for ferjedrift som vart presenterte i St.meld. nr. 24 for 2003–2004 Nasjonal transportplan 2006–2015.

Øyvind Halleraker (H) [12:38:06]: Jeg takker for svaret.

Forholdene for de reisende på Tau-sambandet er ikke akseptable, og jeg er glad for at statsråden ser at det er hennes ansvar. Dette er et av de mest typiske pendlersamband i landet av litt størrelse. Det er fullstendig uakseptabelt at det ikke er tilstrekkelig og hensiktsmessig materiell på sambandet. Det er én hurtigferje som trafikkerer ruten i dag. Øvrig materiell er ikke hensiktsmessig. Det skaper store ulemper for de reisende.

Det har i lang tid vært et ønske om en hurtigferje nummer to fra de reisende på ruten. Kan vi nå forvente at de endelig skal bli hørt, og at Regjeringen beslutter at en hurtigferje nummer to skal bygges?

Statsråd Liv Signe Navarsete [12:38:58]: Løyvingane til riksvegferjeføremål i 2007 auka med 137,4 mill. kr. Det er 10,4 pst. samanlikna med vedtekte budsjett for 2006. Det seier litt om dei utfordringane me har i ferjesektoren, ikkje minst på grunn av drivstoffkostnader og andre kostnader.

Når det gjeld den omtala ferja, er det ei sak som har vore fremja, og som sjølv sagt er eit budsjettspørsmål. Så det får ein kome tilbake til i dei enkelte års budsjett.

Øyvind Halleraker (H) [12:39:46]: Jeg takker igjen for svaret.

Store bedrifter som Marine Harvest på Hjelmeland og Fiskå Mølle i Strand sender tjue vogntog pr. dag med denne ferjen. Også andre store transportbedrifter er storforbrukere av sambandet. Disse ser selvsagt fram til at Ryfast-forbindelsen skal stå ferdig i 2015 og avløse denne smertens flaskehals. Men inntil det skjer, må det være mulig å gjøre forholdene bedre for transportører, næringsliv og øvrige brukere.

Jeg fikk ikke noe konkret svar på forventningene om å beslutte en ny hurtigferje, men håper at statsråden vil komme tilbake til dette, eventuelt allerede i revidert. Men som også statsråden var inne på, ligger det en storferje ubrukt i Stavanger havn, og jeg vil spørre statsråden konkret om hun vil engasjere seg for at denne kan settes inn i sambandet.

Statsråd Liv Signe Navarsete [12:40:43]: Som eg refererte til i mitt hovudsvar, arbeider Statens vegvesen for å finne ei løysing, slik at MF «Rennesøy» kan setjast inn i sambandet. Når Statens vegvesen gjer det, gjer dei det på vegner av statsråden, og statsråden er særst godt informert om dei store utfordringane me har på dette sambandet, ikkje minst gjennom vår eigen parlamentariske leiarsamtale, Meltveit Kleppa, og medlemen av transport- og kommunikasjonskomiteen, Langeland. Kunnskapane om utfordringane er gode, og me prøver å finne gode løysingar på dei.

S p ø r s m å l 1 3

Jan Arild Ellingsen (FrP) [12:41:29]: Jeg tillater meg å stille følgende spørsmål til justisministeren:

«Da Stortinget i 2002 vedtok at man skulle etablere en politihelikoptertjeneste i Norge, var en av grunnene nær-

heten til Oslo og det verktøy et slikt helikopter kan være for kriminalitetsbekjempelse. Når man så registrerer at helikopteret ofte står værfast på Gardermoen, får man ikke utnyttet denne kapasiteten.

Hvilke konkrete umiddelbare tiltak vil statsråden iverksette, slik at helikopterets faktiske muligheter kan utnyttes bedre og Stortingets vedtak følges opp?»

Statsråd Knut Storberget [12:42:12]: Dette er et forhold vi kan gjøre noe med. Været kan vi ikke gjøre noe med, men mye annet.

Justiskomiteen forutsatte i Innst. S. nr. 155 for 2001-2002 at helikoptertjenesten ble lokalisert til Oslo politidistrikt. Helt siden etableringen av tjenesten har det vært arbeidet for å imøtekomme Stortingets vedtak.

Lokaliseringen av helikoptertjenesten på Gardermoen er ikke optimal i forhold til værforhold og behov for rask helikopterstøtte til oppdrag i Oslo, som spøreren er inne på, og som i stor grad er den type oppdrag i Oslo som stortingsmeldinga hadde størst forventning til.

Oslo politidistrikt forhandler med Oslo kommune med sikte på leie av deler av et industriområde tilhørende NSB på Nyland. Det er avholdt møter med aktuelle bydelsledere og et åpent møte for befolkningen. Det er også gjennomført møter med byrådsledelsen.

Forhandlingene har hatt en positiv utvikling, og politiet har forventninger til en løsning som ivaretar de krav etaten stiller. Det gjenstår en del avklaringer, herunder reguleringsendring fra jernbane til luftfart og konsesjonsøknad til Luftfartstilsynet, men det er grunn til å forvente positive resultater i form av en baselokaliserings i Oslo i løpet av et par år.

I mellomtida tar Oslo politidistrikt sikte på å flytte helikopterbasen fra Gardermoen til Kjeller for å redusere responstida og unngå en del av de værproblemer en har på Gardermoen. Det er søkt Luftfartstilsynet om konsesjon for en midlertidig døgnkontinuerlig politihelikopterdrift på Kjeller flystasjon. Skedsmo kommune som høringsinstans har stilt seg positiv. Oslo politidistrikt er i forhandlinger med Kjeller Aerosenter som driftsansvarlig, og en regner med at dette kan avklares i løpet av kort tid. Politidistriktet har også etablert en positiv dialog med Forsvaret om leie av lokaler på den militære delen av flystasjonen. Dagens avtaler er ikke til hinder for en geografisk flytting av helikopterbasen. En midlertidig lokalisering på Kjeller er et betydelig framskritt i forhold til tilgjengelighet og responstid.

Jan Arild Ellingsen (FrP) [12:44:21]: Jeg takker statsråden for svaret, som jeg oppfatter var veldig positivt.

Det er nå snart fem år siden vi gjorde vedtak i denne saken, 16. mai i 2002, samtidig som vi hadde en annen stor helikopterdebatt. Det er klart at her har Stortinget bevilget store midler for å få en optimal politihelikoptertjeneste, noe vi ikke har fått. Når Gardermoen har hatt problemer på grunn av værforhold der oppe, og man bare har kunnet utnytte ca. 50 pst. av kapasiteten i desember og januar, har

det vært ille, og det har heller ikke vært i tråd med det Stortinget bad om i 2002. Så sånn sett er svaret positivt.

Jeg er også glad for at man her har en tett dialog med Oslo kommune og bydelene der, og at man nærmer seg en løsning på dette. Jeg håper også at statsråden da kan uttrykke positivitet, for jeg går ut fra at det er en dialog mellom departementet og Politidirektoratet – i den grad det er nødvendig for å få dette på plass, slik at vi får gjort den nødvendige jobben og får helikopteret opp å gå, i tråd med de intensjonene og de forventningene Stortinget faktisk hadde.

Statsråd Knut Storberget [12:45:18]: Dette er en sak som viser at alle ressursdiskusjoner rundt politiets drift ikke bare bør konsentreres om nye midler inn i politiet. Det handler faktisk om å gjøre oss bedre rustet med de midler og de redskaper og for så vidt verktøy vi har for å bekjempe kriminelle handlinger. I så måte syns jeg at Politidirektoratet, selvfølgelig i tett dialog med oss i departementet, har en god tilnærming til dette, ved at vi arbeider med tiltak på lang sikt, som jeg redegjorde for, men samtidig har en midlertidig løsning, slik at vi så raskt som mulig får mest mulig effekt ut av de ganske mange kronene man bruker på en slik tjeneste.

Jan Arild Ellingsen (FrP) [12:46:03]: På nytt takker jeg for et positivt svar. Jeg er glad for at statsråden har de samme ambisjonene i dag som han hadde den gangen han satt i komiteen og var med og behandlet dette. Det ser jeg positivt på.

Jeg vil tro at vi anslagsvis har lagt ned opp mot 100 mill. kr så langt på denne tjenesten. Derfor har vi en jobb å gjøre for å få den mer optimalisert og i tråd med vedtakene som ble fattet.

Det er vel også slik at også andre forhold er viktige for statsråden enn bare det Stortinget bad om. Når man ser tendensen fra Riksrevisjonen til å kikke Stortinget og departementet i kortene om de vedtak som er fattet, og oppfølgingen av dem, går jeg ut fra at det er en motivasjon for statsråden til å få ting på plass.

Statsråd Knut Storberget [12:46:45]: Ja, absolutt, jeg er av dem som hilser enhver forvaltningsmessig revisjon fra Riksrevisjonen hjertelig velkommen. Jeg tror det er veldig nyttig for oss, fordi jeg mener, og legger ikke skjul på, at mye av den politiske debatten også dreier seg veldig mye om å få mer penger inn i det offentlige, uansett hva slags behov man har. Så ser jeg at vi har utrolig store ressurser å forvalte både når det gjelder personell og ikke minst utstyr, som gjør sitt til at vi alltid – uansett hvilket departement vi leder, og hvilken regjering vi måtte sitte i – bør ha for øye hvordan vi kan få mer ut av de kronene vi bruker. Jeg er helt avhengig av det hvis Regjeringen fortsatt skal kunne klare å levere så pass som den gjør, både når det gjelder å redusere soningskø og også å skape et tryggere samfunn.

Presidenten: Vi går da tilbake til spørsmål 4.

S p ø r s m å l 4

Presidenten: Dette spørsmålet, fra representanten Per Roar Bredvold til forsvarsministeren, blir svarta på av justisministeren på vegner av forsvarsministeren.

Per Roar Bredvold (FrP) [12:47:44]: Jeg ønsker å stille følgende spørsmål til forsvarsministeren, som da vil bli besvart av justisministeren:

«Forsvaret er i en omorganisering og mye utstyr blir overflødig og selges. Tidligere har bl.a. beltevogn, BV 202N, blitt lagt ut på gavesalg til ideelle organisasjoner rundt om i Norge. Nå skal BV 206N selges på auksjon.

Ville det ikke være fornuftig med gavesalg til disse organisasjonene med tanke på sivile kriser hvor Forsvaret og det sivile samfunn jobber sammen for å begrense skader og redde liv nettopp med utstyr som Forsvaret ikke har brukt for lenger, men som kan gjøre nytte hos andre?»

Statsråd Knut Storberget [12:48:20]: Som følge av den pågående omorganiseringen og effektiviseringen av Forsvaret blir det overskudd av materiell. Avhending og eventuelt salg av dette overskuddsmateriellet håndteres av Forsvarets avhendingsprosjekt i henhold til normalinstruks for utrangering, kassasjon og avhending av materiell, Forsvarsdepartementets retningslinjer for materiellforvaltning og Forsvarets direktiv for materiellforvaltning. I de årlige statsbudsjetter som vedtas av Stortinget, er Forsvarsdepartementet også bundet av krav til inntekter i form av salg av fast eiendom og overskuddsmateriell i Forsvaret – noe jeg tror spørrerens parti også har gitt sin tilslutning til.

Forsvarets operative styrker har i dag ikke overført beltevogner av typen BV 206 til Forsvarets logistikkorganisasjon og avhendingsprosjektet. Det er følgelig ennå ikke definert noe overskudd av disse vognene. I forbindelse med videreutviklingen av forsvarsstrukturen vil det imidlertid på sikt kunne oppstå et slikt definert overskudd. I så fall kan bl.a. interesserte organisasjoner søke Forsvaret om å få kjøpe de aktuelle overskuddsvognene.

Forsvaret har opplyst at det i løpet av 2006 kun har vært et fåtall telefonhenvendelser til avhendingsprosjektet om kjøp av beltevogner. Disse henvendelsene har vært fra lokallag tilhørende Norges Røde Kors og Norsk Folkehjelp. Forsvaret har oppfordret lokallagene til å adressere sine forespørsler skriftlig via sine respektive hovedorganisasjoner til avhendingsprosjektet. Ifølge avhendingsprosjektet har det så langt ikke kommet noen søknader fra de sentrale hjelpeorganisasjonene.

Jeg ser det som en viktig oppgave at Forsvaret yter den støtten de kan, til det sivile samfunn i form av materiell og utstyr som man ikke lenger har bruk for. Samtidig er det slik at Forsvaret, gjennom statlige regelverk, er pålagt å selge overflødig forsvarsmateriell til markedspris. Det framgår bl.a. av normalinstruksen, som jeg var inne på i stad. I tillegg er avhendingsprosjektet ikke bevilgningsfinansiert, men organisert slik at inntektene ved salg av overskuddsmateriell skal dekke alle utgifter knyttet til avhendingsvirksomheten.

Avhendingsprosjektet har for øvrig opplyst at de jevnlig kontaktes av offentlige etater og hjelpeorganisasjoner som ønsker å overta eller kjøpe overskuddsmateriell. Forsvarsdepartementet ønsker å ha et godt samarbeid med de frivillige organisasjonene, og vil behandle eventuelle søknader i henhold til statens regelverk på området.

Per Roar Bredvold (FrP) [12:50:50]: Jeg takker statsråden for et positivt og konstruktivt svar.

Jeg stilte et tilnærmet likt spørsmål i 2002, som også ble et Dokument nr. 8-forslag. Da skulle Forsvaret kvitte seg med mange BV 202, og vi fikk stoppet dem. Det var 505 organisasjoner som fikk tilbud om å kjøpe de overtalige. Alle de som kunne selges, ble solgt, bl.a. til statsrådets hjemfylke, Våler kommune, Rendalen kommune, Nord- og Sør-Odal kommune og andre. Eidskog Røde Kors f.eks. og også mange andre fikk lov til å kjøpe en BV til 1 000 kr – altså et gavesalg. Disse vognene er blitt brukt til allmennyttige formål.

Det som nå skjer med Forsvaret, er at Forsvaret bygges ned, og det er på færre steder. Vi enige om alle sammen at Forsvaret må omorganiseres. Men da får vi en masse utstyr som lettvinnt – i hvert fall sett med mine øyne – blir solgt på auksjoner i stedet for at ideelle organisasjoner etc. kan få lov til å være med og by på dette utstyret og få kjøpt det til en rimelig pris og bruke det til samfunnsnyttig arbeid.

Statsråd Knut Storberget [12:51:57]: Jeg er kjent med bare deler av den prosessen da representanten Bredvold gikk i bresjen for at BV 202 kom hjelpeorganisasjonene til gode. Jeg opplever at det da var en annen situasjon enn den vi står overfor i dag når det gjelder BV 206, all den tid disse BV 202-ene mer eller mindre var rede for kassasjon og ble tilbudt disse organisasjonene.

Som jeg sa i mitt hovedsvar, har jo ikke Forsvarets styrker så langt overført noen av disse beltevognene av type BV 206 til Forsvarets logistikkorganisasjon og avhendingsprosjektet. Det er således en annen situasjon også fordi dette er nyere maskiner.

Jeg oppfatter det slik at det fra Forsvarets side kun er solgt noen beltevogner av denne typen på auksjon. Disse vognene har vært kassert av fagmyndigheten på teknisk grunnlag, så det er et noe annerledes utgangspunkt.

Per Roar Bredvold (FrP) [12:53:02]: Jeg takker statsråden nok en gang for svaret.

Etter mine opplysninger er det vel på to auksjoner blitt solgt BV 206. Det er ikke så mange, men med én slik vogn kan man redde mange menneskeliv, og man kan avverge og redusere ulykker. Så mitt spørsmål til statsråden, som jeg håper han vil bringe videre til fagstatsråden, er om man vil se nøye på dette når Forsvaret skal avhende utstyr – i dette tilfellet var det en BV, men det kan også være andre typer utstyr som Forsvaret avhender, både motorisert og annet – i tilfelle det kan brukes i andre statlige etater eller private etater, for å bruke det ordet, hvor noen kan gjøre samfunns gagnlig arbeid, som å redde mennesker, avverge kriser, redusere kriser, og at man ikke bare selger

det. Det er klart at det er lettvinnt å selge ting på auksjon og få inn x antall kroner. Men jeg tror det er et totalregnskap som vil slå mye bedre ut hvis man legger det ut for gavesalg.

Statsråd Knut Storberget [12:54:06]: Det kan man jo alltid være enig i, men det er fortsatt slik at man har forpliktelser knyttet opp mot budsjett og regelverk for hvordan man avhender denne typen utstyr. Man kan jo ha utstyr som kan komme opp i betydelig verdi også.

Det er vanskelig å forutsi hva som vil skje med dette, all den tid man ikke har den samme situasjonen som man hadde med de gamle vognene, slik jeg oppfatter det. Men det er en åpning i regelverket med en mulighet for å drive direkte salg av materiell i overskudd, hvor, så vidt jeg erfarer, seks organisasjoner er listet opp, men da under forutsetninger som regelverket setter, bl.a. i forhold til prissetting, at det skal være etter markedspris. Men jeg skal bringe representantens signaler videre til forsvarsministeren.

S p ø r s m å l 1 4

Presidenten: Dette spørsmålet, frå representanten Thore A. Nistad til helse- og omsorgsministeren, blir teke opp av representanten Morten Ørsal Johansen.

Morten Ørsal Johansen (FrP) [12:55:17]: «I avisa Gudbrandsdølen Dagningen 20. februar vises det til flere tomme rom ved Sykehuset Innlandet HF på Lillehammer, mens flere pasienter må ligge på gangen. Både ved dette sykehuset og flere andre tilsvarende sykehus, er situasjonen likedan. Dette blir gjort for å spare penger i et land som har 2 000 mrd. kr på sparebok utenlands.

Er disse sparetiltakene noe statsråden går god for, og hva vil statsråden gjøre med situasjonen?»

Statsråd Sylvia Brustad [12:55:46]: La meg innledningsvis understreke det jeg har sagt ved flere anledninger tidligere, og også gitt beskjed til helseforetakene om, at det å henvise pasienter til en seng i en sjukehuskorridor er ingen verdig måte å møte pasienter på. Det bør så langt som overhode mulig, unngås. Det er uheldig fordi det er en belastning for de pasienter som rammes av det, men også fordi plassering av pasienter i korridor representerer en økt risiko for smittespredning.

Jeg har, som sagt, gitt klare og entydige styringspålegg til de regionale helseforetakene om at de som hovedregel ikke skal ha korridorpasienter. For å få bukt med dette problemet trengs det ikke minst bedre samhandlingssystemer og et langt større engasjement hos ledelsen ved enkelte sjukehus. Det handler om å etablere god samhandling for gruppa sjuke og eldre, slik at de får et helhetlig tilbud både i primærhelsetjenesten og i spesialisthelsetjenesten. Vi gjør altså det vi kan for å hindre at pasienter blir såkalte svingdørspasienter. Videre handler det om intern organisering ved sjukehusene, nettopp for å unngå at det noen steder er tomme pasientrom, mens det andre steder ligger pasienter i korridorene.

Helse Øst melder til meg at de nå har tatt tak i dette problemet ved Sykehuset Innlandet. Det skal lages handlingsplaner for foretaket som helhet og for hvert enkelt sjukehus. Samtlige av disse tiltaksplanene skal legges fram for brannmyndighetene og Helsetilsynet den 10. mai.

Det er etablert en grunnregel om at det enkelte sjukehus skal utnytte sin samlede sengekapasitet før pasienter legges på korridoren. Det er utnevnt en ansvarsperson ved hvert sjukehus som skal sørge for at sjukehusets samlede kapasitet utnyttes. Er kapasiteten fullt utnyttet ved hvert sjukehus, skal pasienten kunne overføres eller legges inn ved et av nabosjukehusene. Det skal legges mer trykk på samhandlinga med primærhelsetjenesten. Blant annet er ordninga med praksiskonsulenter i ferd med å komme på plass ved alle sjukehus i foretaket. Det arbeides også med konkrete planer for å opprette flere sengeplasser som et samarbeid mellom kommunene og sjukehuset.

Det er denne typen systematisk arbeid som må til for å få slutt på ordninga med korridorpasienter. Jeg er nok noe uenig med representanten i at problemet i første rekke handler om for lite penger. Norge ligger i verdenstoppen når det gjelder bruk av ressurser på helse, og det skal vi gjøre fordi det er riktig prioritering. Det har aldri blitt bevilget så mye penger til norske sjukehus og til helsetjenesten for øvrig som nå. Det har heller aldri vært flere ansatte på sjukehus, men til tross for det vet jeg at det ved enkelte sjukehus er krevende utfordringer. Jeg var senest i går og besøkte Sykehuset Innlandet, Lillehammer og har fått litt innføring i hva som er utfordringene. På den bakgrunn har jeg også bedt om en redegjørelse for situasjonen. Jeg vil avvente den og har selvfølgelig nær dialog med Helse Øst om situasjonen ved Sykehuset Innlandet.

Morten Ørsal Johansen (FrP) [12:58:54]: Jeg takker statsråden for svaret. Det har fra enkelte sentrale politikere vært sagt at grunnen til at vi har korridorpasienter, er at vi har for breie korridorer. Jeg håper ikke statsråden deler denne oppfatningen. Statsråden sier også at det ikke nødvendigvis er penger det hele står på, men heller bruken av pengene og hvordan pengene bevilges.

Den innsatsbaserte finansieringen ble satt ned fra 40 pst. til 60 pst., og så fikk vi ny regjering, og køene har bare økt og økt. Vil statsråden ta initiativ til å endre den innsatsbaserte finansieringen, slik at den igjen kommer opp på et nivå som gjør at sykehusene kan drive på en mer effektiv måte?

Statsråd Sylvia Brustad [12:59:39]: Jeg vil for det første bestride det representanten sier om at køen har økt etter at denne regjeringa overtok. Det er nok ikke riktig. Ventelistene går heldigvis den rette veien, sjøl om vi har utfordringer på noen områder. Det gjelder særlig innenfor psykiatrien. Så er det noen forskjeller landet rundt. Det er riktig. Det som er et faktum, er at aldri har noen regjering bevilget så mye penger til sjukehusene som denne regjeringa.

Når det gjelder spørsmålet om innsatsstyrt finansiering, har Regjeringa nå satt i gang et arbeid for å gå gjen-

nom dette. Jeg tror vel ærlig talt at det kanskje ikke er hovedsvaret på spørsmålet om korridorpasienter. Det handler først og fremst om hvordan vi organiserer oss internt i sjukehusene, mellom sjukehusene og samarbeidet mellom primærhelsetjenesten og sjukehusene. Men av andre grunner er vi også i ferd med å ha en gjennomgang av dette. Denne regjeringa mener, i motsetning til Fremskrittspartiet, at det ikke er behov for å ha en så høy innsatsstyrt finansiering som det var tidligere, fordi vi også må greie å ta vare på dem som ikke har sjukdommer som er så enkle å behandle.

Morten Ørsal Johansen (FrP) [13:00:45]: Jeg takker igjen for svaret.

Det er jo riktig, som statsråden sa, at det aldri har vært bevilget mer penger, og at det ikke er sikkert at den innsatsbaserte finansieringen er hovedsvaret. Men det er en kjensgjerning at da den innsatsbaserte finansieringen var på 60 pst., gikk også køene ned.

Nå er det slik at vi investerer, som det ble sagt, ganske mye penger i utlandet, og har 2 000 milliarder kr på bok der. Mener statsråden at det er riktig å investere i utenlandske selskaper, eller mener statsråden at det kan være minst like viktig å investere i helse i eget land?

Statsråd Sylvia Brustad [13:01:23]: Denne regjeringa har hatt en klar politikk helt siden vi tok over. Vi gav også uttrykk for det i valgkampen forut for det siste valget. Det viktigste for oss er å prioritere fellesskapsløsninger. Derfor gikk vi vekk fra det som den forrige regjeringa hadde startet opp med, nemlig å fortsette med å gi store skattelettelser til de rikeste. Det har bl.a. gitt som resultat at denne regjeringa har gitt 18 milliarder kr mer til kommunene i løpet av et og et halvt år. Vi har som den første regjering gitt utrolig mye mer penger til sjukehusene. Men det er fortsatt utfordringer. Det er ingen tvil om at Sykehuset Innlandet er et av de områder der det er krevende utfordringer. Det tar jeg på største alvor. Jeg avventer en redegjørelse fra Helse Øst om den saken.

Jeg kan også orientere om at det nye styret for den nye sammenslåtte regionen, Helse Sør-Øst, er satt ned i dag, slik at vi etter hvert får folk som skal gå dypt inn også i den problematikken.

S p ø r s m å l 1 5

Inge Lønning (H) [13:02:32]: Jeg har følgende spørsmål til statsråden:

«Samarbeidsregjeringen iverksatte tiltak for å styrke tilbudet om tidlig rehabilitering til hodeskadde. Tidlig rehabilitering er avgjørende for at disse pasientene skal ha mulighet for å gjenvinne viktige funksjoner. Landsforeningen for trafikkskadde opplyser at bare 50 pst. av de aktuelle pasientene får slik rehabilitering pga. manglende kapasitet i helseforetakene.

Hva vil statsråden gjøre for å sikre at alle hodeskadde pasienter som har behov for det kan få et tilbud om tidlig rehabilitering?»

Statsråd Sylvia Brustad [13:03:10]: Regjeringa ser det som viktig at hodeskadde og andre som har behov for rehabilitering, skal få god rehabilitering til riktig tid.

Sosial- og helsedirektoratet har på oppdrag fra oss vurdert hva rehabiliteringstilbudet til mennesker med hodeskade bør inneholde, og hvordan det bør organiseres. Sosial- og helsedirektoratet har foreslått en modell, slik den er utviklet også i Danmark.

Personer med alvorlig hodeskade skal få rehabiliteringstilbud i alle helseregioner. De regionale helseforetakene arbeider nå for å styrke dette området. Det tar dessverre noe tid å styrke og utvikle et godt tilbud, men det er planer og prosjekter i gang i alle helseregioner. Jeg skal også fra min side påvirke til at det kommer så raskt som mulig i gang der det ikke er godt nok utbygd.

I Helse Øst er det en enhet for intensiv tidlig rehabilitering ved Ullevål universitetssykehus. Denne enheten har, som representanten helt sikkert kjenner til, to senger og en enhet ved Sunnaas sykehus med 14 senger. Nødvendig opplæring av personalet er gjennomført. Kliniske erfaringer og tilbakemeldinger fra pasienter og pårørende er gode. Det arbeides nå med å bedre tilbudet til barn med ervervet hjerneskade. I Helse Sør gis det tilbud ved Spesialsykehuset for rehabilitering i Kristiansand, som har tre plasser for alvorlig hodeskadde, og dessuten ambulante tjenester. Helse Sør vurderer nå å øke kapasiteten. Spesialsykehuset for rehabilitering i Kristiansand arbeider med kompetanseheving for dem som arbeider med denne gruppa pasienter. I Helse Vest er det vedtatt plan for rehabilitering. Helse Bergen HF har fått i oppdrag å etablere et regionalt tilbud til pasienter som trenger tidlig og kompleks rehabilitering etter alvorlig hjerneskade. Helse Midt-Norge RHF har som mål at St. Olavs Hospital HF og Helse Sunnmøre HF skal styrke tiltakene for pasienter med alvorlige hodeskader. Helse Nord RHF planlegger en trinnvis oppbygging av tilbudet til pasienter med alvorlig traumatisk hjerneskade. Det er også etablert en hodeskadenhet med tre senger knyttet til Avdeling for fysikalsk medisin og rehabilitering ved Universitetssykehuset Nord-Norge, og man er i gang med å heve kompetansen til de ansatte.

Regjeringa vil som kjent også i løpet av dette året legge fram en egen sak om rehabilitering og habilitering. Denne saken vil rette oppmerksomheten mot rehabiliteringsfeltet, og bidra til å styrke og utvikle det tilbudet som er. Jeg er enig i det som jeg antar ligger til grunn for spørsmålet, nemlig at vi har behov for å styrke rehabiliteringstilbudene til denne gruppa så vel som til andre grupper.

Inge Lønning (H) [13:06:00]: Jeg takker statsråden for svaret.

Det er riktig, som statsråden viser til, at det var hennes forgjenger, Ansgar Gabrielsen, som tok initiativ til å etablere en spesialistavdeling ved Ullevål sykehus. Det foreligger erfaringstall for det tilbudet. Fra oktober 2005 til oktober 2006 var det 62 pasienter som fikk dette tilbudet. I samme periode var det 25 pasienter som ikke fikk tilbud på grunn av kapasitetsmangel, dels feriestenging i sommertiden, dels plassmangel og andre komplikasjoner.

Samtidig viser tallene fra Norsk pasientregister at nedgangen i antall døgnbaserte rehabiliteringsplasser i 2006 var på hele 16 pst. i forhold til foregående år, 2005. Det betyr jo at den generelle kapasiteten, tilbudet på døgnbasert rehabilitering, har gått vesentlig ned. Tilbudet om høyspesialisert umiddelbar behandling for hodeskadde – og dette er jo avgjørende for hele forløpet – er kritisk lavt.

Statsråd Sylvia Brustad [13:07:17]: Når det gjelder tilbudet til alvorlig hodeskadde, er det helt riktig at det er et tilbud i oppbygging, og det er dessverre slik at en ennå ikke har greid å sikre alle som trenger det, nødvendig tilbud. Det tar vi på største alvor. Det jobber foretakene med, og det er jeg også opptatt av at vi får på plass.

Når det så gjelder det generelle utsagnet fra representanten Lønning om nedgangen i rehabiliteringsplasser, vil jeg bare si at denne regjeringa overtok en ganske vanskelig arv fra den forrige regjeringa – som Høyre i høyeste grad var medlem av – ved at de hadde valgt å sette rehabiliteringstilbud ut på anbud og overlate det til de regionale helseforetakene, men ikke var villig til å sende med pengene som var nødvendig. Det førte til at da vi kom inn i regjeringskontorene, gikk vi inn med ekstra midler for å hindre at en del rehabiliteringsinstitusjoner ville bli lagt ned, som det lå an til hvis man hadde fortsatt uten å gjøre noe med det. Så vi forsøker å rette opp igjen feilene fra ei tid tilbake, og målet er – og det oppfatter jeg at vi er enige om – å styrke rehabiliteringstilbudet til alle som trenger det.

Inge Lønning (H) [13:08:24]: Det er ikke min oppgave å gi regjeringsmedlemmer råd, men hvis det hadde vært det, tror jeg at jeg ville ha gitt det gode råd å slutte med å snakke om fortiden. Nå har man sittet med ansvaret i ett og et halvt år, og de tallene jeg refererte til fra Norsk pasientregister, som er offisielle tall, gjelder året 2006. Så vidt jeg vet, var helseministeren statsråd i hele 2006.

Overføringen av ansvaret til de regionale helseforetakene var Arbeiderpartiet enig i, stemte for og støttet. Så det er heller ikke noen god unnskyldning. Det som er et faktum, er at tilbudet på heldøgnbaserte rehabiliteringsplasser er langt lavere enn behovet, og grunnen til det er at de fleste helseforetakene tilbyr altfor få plasser. Statsråden er ansvarlig for alle helseforetakene og gir instruksjoner til dem. Vil statsråden gi entydige instruksjoner om at det skal tilbys flere plasser?

Statsråd Sylvia Brustad [13:09:32]: Det jeg er enig med representanten Lønning i, er at behovet er større enn dagens tilbud. Jeg har i min tid som helseminister gitt instruksjoner – for å bruke det ordet – til de regionale helseforetakene om at rehabilitering skal prioriteres, og jeg kommer til å fortsette å gjøre det. Regjeringa kommer også tilbake til konkrete tiltak i den saken i løpet av dette året.

Så er jeg enig med Lønning i at det er viktig å se framover og at vi samler oss om det vi kan være enige om. Representanten Lønning velger å legge hele ansvaret for situasjonen i rehabiliteringstilbudet på denne regjeringa, men det er et faktum – det er viktig for meg å si det – at vi

overtok i 2005 med et ganske vanskelig utgangspunkt, og da er det flere enn dagens regjering som må bære ansvaret.

Når det er sagt, vil jeg si at jeg er opptatt av å se framover, og jeg oppfatter at vi er enige om at vi samlet sett skal prøve å styrke dette tilbudet.

S p ø r s m å l 1 6

Sonja Irene Sjøli (H) [13:10:41]: «Ifølge Norsk pasientregister har det vært en nedgang i antall døgnplasser for rehabilitering med 16 pst. i 2006. Stortinget bevilget i St.prp. nr. 1 (2006-2007) 604 mill. kr til rehabilitering for sykmeldte, og 380 mill. kr skal forvaltes av de regionale helseforetakene. Opptreningsinstitusjoner over hele landet melder imidlertid om at deres kapasitet ikke utnyttes fullt ut.

Hva gjør statsråden for å sikre økt kapasitet i rehabiliteringstilbudet?»

Statsråd Sylvia Brustad [13:11:21]: Som jeg svarte i det forrige spørsmålet, ser Regjeringa det som viktig å sikre at alle som trenger det, får rehabiliteringstilbud. Mye av rehabiliteringa skjer i kommunene, eventuelt med veiledning fra spesialisthelsetjenesten. Som kjent gis det innenfor spesialisthelsetjenesten tilbud i sjukehus, både i avdelinger for fysikalsk behandling, medisin og rehabilitering, i revmatologiske avdelinger og nevrologiske avdelinger. Tilbudet gis ved polikliniske tjenester, avdelingsopphold og tjenester fra rehabiliteringsteam. Videre har vi, som kjent, tilbud ved private opptreningsinstitusjoner og rehabiliteringsinstitusjoner. Data fra Norsk pasientregister pr. 2. tertial 2006 viser at det var mer enn tre ganger så mange rehabiliteringsopphold i sjukehus som i private opptreningsinstitusjoner, helsesportssentre og rehabiliteringsinstitusjoner.

At kapasiteten har gått ned, mener jeg, til tross for forrige replikkutveksling, har sammenheng med at bestilleransvar og finansieringsansvar for opptreningsinstitusjonene ble overført til de regionale helseforetakene – av Bondevik II-regjeringa – og at det ble satt ut på anbud.

De regionale helseforetakene har ansvar for å inngå avtaler med private rehabiliteringsinstitusjoner. I budsjettet for i år ble det overført midler til de regionale helseforetakene til dette formålet, slik som tidligere. De regionale helseforetakene har vurdert tilbudet i sammenheng med det øvrige tilbudet i regionen, og de har lagt vekt på kvalitet og pris. Samlet skulle de tjenester som nå ytes, gi et styrket tilbud til de gruppene som trenger det mest.

De midler som er bevilget ekstra i forbindelse med diskusjonen rundt sjukefravær, som det er vist til i spørsmålet, skal brukes til å få sykmeldte raskere tilbake i arbeid. Målet er helt klart at sjukefraværet skal gå ned. Denne uka har NAV og Sosial- og helsedirektoratet på vegne av Regjeringa sendt brev til alle fastleger, og bedt om at de henviser folk til denne nye ordninga. Det gjelder de 380 mill. kr pluss det som ligger inne for øvrig, slik at vi kommer ut med over 600 mill. kr for inneværende år.

Det forutsettes at spesialisthelsetjenesten kan tilby pasienter vurdering og behandling innenfor hele sitt tjenestetpekter, og det må tilpasses ut fra hvilke behov hver enkelt person har – også rehabilitering. Da vil jeg si at det er innholdet i tjenesten og ikke eierskapet som skal være avgjørende for hvem som skal yte tjenesten. Da er det opp til hvert enkelt regionalt helseforetak å vurdere hva de kan tilby sine pasienter i sin region – offentlig eller privat, for å si det som det er. Hva er mest effektivt for å få folk raskest mulig tilbake i arbeid? Det er det som er formålet. Det er forutsatt at de regionale helseforetakene etablerer formell kontakt med private aktører for å vurdere hensiktsmessig bruk av bl.a. private opptreningsinstitusjoner.

I oppdragsdokumentet for inneværende år har jeg presisert at alle brukere som har behov for rehabiliteringstiltak eller habiliteringstiltak på spesialisert nivå, skal få det i tilstrekkelig omfang. Det skal gjelde alle aldersgrupper og alle diagnoser.

Som jeg sa i forrige runde, arbeider vi med en sak om rehabilitering, som vi kommer tilbake til i løpet av året.

Sonja Irene Sjøli (H) [13:15:03]: Jeg takker for svaret.

Statsråden var inne på at de jobbet med en sak, en strategiplan, det er vel den som har vært nevnt tidligere. Det har vært mange utsettelse i forbindelse med den, og jeg synes det kanskje vitner om at dette området ikke blir tilstrekkelig prioritert av Regjeringen.

Jeg registrerer også at statsråden skryter av at bevilningene fra foregående år er videreført. Jeg vil da minne om at LHL uttalte at den rød-grønne regjeringens budsjett var et svik overfor alle dem som trenger rehabilitering. Og senest i går kunne vi lese i VG at en institusjon i Vikersund måtte legge ned driften fordi avtalen med Helse Øst var opphørt. Det rammer bl.a. syke eldre, som kanskje mister muligheten til å gjenvinne viktige funksjoner og kunne klare seg selv. Ved St. Olavs Hospital er det foreslått å redusere rehabiliteringstilbudet til funksjonshemmede. For disse pasientene er statsrådens varslede strategiplan til liten trøst. Er statsråden villig til å bevilge øremerkede midler til å styrke rehabiliteringstilbudet også for dem som ikke er sykmeldte, og stanse nedbyggingen av dette tilbudet?

Statsråd Sylvia Brustad [13:16:10]: Den ordninga jeg viste til i stad, som gjelder dem som er sjukmeldte, står i fare for å bli sjukmeldte eller skal tilbake til arbeid, er en egen ordning, som går på egen kjøp, med egne penger.

Dette skal ikke gå ut over tilbudet til andre pasienter som ikke er i samme situasjon. Derfor har vi to forskjellige løp, og det gjelder også rehabilitering. Det at vi skal gi rehabilitering til dem som skal tilbake i jobb, skal ikke gå ut over dem som ikke skal tilbake i jobb, f.eks.

Denne regjeringa prioriterer rehabilitering veldig høyt, og vi arbeider veldig grundig med det. Vi har allerede for inneværende år øremerket ganske betydelige beløp til dette området.

Det meste av rehabilitering foregår i sjukehus.

Jeg håper representanten er enig med meg i at når det snakkes om hvilke institusjoner vi skal ha, er det også viktig å vurdere kvaliteten. Det er dessverre sånn at det finnes noen institusjoner – uten at jeg skal nevne navn her og nå – som nok ikke har den kvaliteten som må til for å få folk tilbake til den funksjonen de trenger å komme tilbake til.

Sonja Irene Sjøli (H) [13:17:12]: Jeg takker igjen for svaret.

Høyre er veldig opptatt av en opptapping av rehabiliteringstilbudet og at det må bli den neste helsepolitiske satsingen. Derfor foreslo vi også i budsjettet for inneværende år en økning på 500 mill. kr. Dette skulle komme i tillegg til de 600 mill. kr som Stortinget bevilget til sykmeldte. Grunnen til det var at vi ønsket at funksjonshemmede barn, eldre og syke skulle få et bedre tilbud. Men dette fikk ikke regjeringens støtte, dessverre. Regjeringens partiene har tvert imot sørget for en nedgang i rehabiliteringstilbudet i 2006, slik vi har vært inne på tidligere. I Dagsrevyen den 10. februar fikk statsråden dette spørsmålet og presterte da å skyldte på den forrige regjeringen, slik hun nå gjorde i svaret til Lønning og til meg. Dette er jo, som Lønning også var inne på, en reform som Arbeiderpartiet stemte for i Stortinget. Hun har bedt helseforetakene om å begrense kjøp av private rehabiliteringsinstitusjoner, og så skylder hun på den forrige regjeringen når tilbudet blir dårligere! Når skal statsråden ta ansvar?

Statsråd Sylvia Brustad [13:18:23]: Her var det mange spørsmål, som det er umulig å svare på på 1 minutt.

Denne statsråden tar ansvar. Det har jeg gjort fra dag én. Men når Høyre gjentatte ganger prøver å ha det til at de ikke har noe ansvar for de endringene som er skjedd innafor rehabilitering i 2006, så mener jeg faktisk det er feil. Og det er ikke sånn at Arbeiderpartiet har vært for anbud. Mange rehabiliteringsinstitusjoner rundt omkring har brukt ressurser på å drive og forhandle om anbud. Det er også grunnen til at vi har gått vekk fra det som hovedregel og over til avtaler. Det er viktig.

Representanten nevnte i stad noen institusjoner som stod i fare for å bli lagt ned eller kuttet ut. Jeg kjenner ikke til alle detaljer, og det er andre enn meg som skal bestemme dette, men så vidt jeg vet er ikke alt Sonja Sjøli kom med i forbindelse med de eksemplene, riktig, og det er bra.

Denne regjeringa har som mål å bygge opp. Det skal vi fortsette med, og vi skal styrke dette området videre.

Presidenten: Da går vi til dagens siste spørsmål.

S p ø r s m å l 1 7

Laila Dāvøy (KrF) [13:19:37]: «Kristelig Folkeparti ser med bekymring på at skolehelsetjenesten ikke er tilgjengelig nok for mange elever. På mange skoler er tilbudet nede i et gjennomsnitt på 40-60 sekunder pr. elev i uken. Et lavterskeltilbud som god skolehelsetjeneste vil

(Dåvøy)

kunne forebygge både psykiske og fysiske helseproblemer. Når opptrappingsplanen for psykisk helse er ferdig, skal 800 nye årsverk i skolehelsetjenesten være på plass.

Vil statsråden da vurdere f.eks. å fastsette en standard for elevers ukentlige tilgjengelighet til skolehelsetjenesten?»

Statsråd Sylvia Brustad [13:20:09]: Jeg deler representanten Dåvøys bekymring for tilgjengeligheten til skolehelsetjenesten. I svært mange kommuner er kapasiteten for dårlig utbygd. Det gjelder særlig tilbudet i videregående skole. En kartlegging som ble gjort i 2004, viser at det er ca. ett helsesøsterårsverk pr. 1 000 elever i grunnskolen og videregående skole, sett under ett. Det er sjølsagt altfor dårlig.

Jeg er også enig i at skolehelsetjenesten er helt sentral i det forebyggende arbeidet blant barn og unge. Gjennom tilknytninga til skolen har skolehelsetjenesten en unik mulighet til å nå alle barn og unge. For ungdom er det viktig å ha et sted de kan gå og snakke uten at foreldrene er involvert, snakke om ting de ikke kan snakke med kameratene sine om, og det er viktig at de kan henvende seg et sted uten å måtte bestille time, at det er tilgjengelighet når de trenger det. Den kontaktflaten som skolehelsetjenesten har mot alle barn og alle ungdommer, er spesielt verdifull i arbeidet med å redusere sosiale helseforskjeller.

I tillegg til å gi elevene et tilbud i skolehelsetjenesten kan tjenesten henvise til spesialisthelsetjenesten og opprette kontakt med andre hjelpetilbud i kommunen. Det betyr at skolehelsetjenesten også er viktig for at det øvrige hjelpeapparatet skal fungere tilfredsstillende.

Som representanten Dåvøy har påpekt, har opptrappingsplanen for psykisk helse som mål at det skal rekrutteres 800 nye årsverk innafor dette området innen utgangen av opptrappingsperioden. Innen utgangen av 2005 var det rekruttert ca. 450 nye årsverk. Det betyr at det har skjedd en vesentlig styrking av tjenesten, men at det fremdeles gjenstår en del før vi er i mål. Det er derfor nødvendig å intensivere arbeidet i regi av opptrappingsplanen dersom vi skal nå målet om 800 nye årsverk innen utgangen av 2008. Kommunene har hatt planer for arbeidet fram til utgangen av 2006. Nå stilles det krav om at kommunene skal oppdatere disse planene for å få utbetalt de øremerkede midlene for 2007. Da forutsettes det at minst 20 pst. av midlene til kommunene skal gå direkte til tiltak mot barn og unge.

Regjeringa har i St.meld. nr. 20 for 2006-2007, Nasjonal strategi for å utjevne sosiale helseforskjeller, varslet at skolehelsetjenesten skal videreutvikles og styrkes. Det er mye som tyder på at målet om 800 nye årsverk gjennom opptrappingsplanen ikke er tilstrekkelig til å oppnå et tilfredsstillende tilbud i regi av skolehelsetjenesten. Opptrappinga kan ikke løses gjennom midler fra psykiatriplanen alene. Derfor har vi fra Regjeringas side bl.a. sørget for at kommunenes frie inntekter har økt betydelig. Helsestasjons- og skolehelsetjeneste er lovpålagte tjenester, og kommunene har også et selvstendig ansvar for å oppfylle lovkravene innenfor dagens økonomiske rammer.

Jeg vil i tillegg vurdere om det er nødvendig å ta i bruk enda sterkere virkemidler for å få til en ønsket utbygging av skolehelsetjenesten. I denne sammenheng vil det være aktuelt å vurdere om det er behov for standarder eller normer for tilgjengelighet, f.eks. for antall elever pr. årsverk. Som en oppfølging av stortingsmeldinga om sosiale helseforskjeller har Sosial- og helsedirektoratet fått i oppdrag å vurdere dagens situasjon for skolehelsetjenesten og hva som bør være kapasitet og innhold i tjenesten framover for at vi skal ha et fullgodt tilbud.

Laila Dåvøy (KrF) [13:23:38]: Jeg takker for svaret statsråden gir, og jeg er veldig glad for at statsråden er svært opptatt av dette spørsmålet. Jeg har også lest St.meld. nr. 20, selvfølgelig – vi har den til behandling i Stortinget – og der står det en del om dette.

Det som jeg tror skolehelsetjenesten har å tilføre, er å være et viktig lavterskeltilbud, som også statsråden har vært inne på, som går på forebyggende virksomhet. Det er mye, mye mer enn f.eks. prevensjonsveiledning, som er viktig nok. Men de unge har mye problemer i dag både med psykisk helse, med fysisk inaktivitet, med mobbing og rus. Kristelig Folkepartis ungdomsparti har vært veldig opptatt av dette, og har også stilt seg spørsmålet om man burde hatt en minstetid f.eks. pr. elev, om man skulle hatt mulighet for en time hos helsesøster en gang i året, og også om skolehelsetjenesten burde vært mer tverrfaglig enn i dag. Jeg kunne tenke meg å spørre statsråden hvordan hun ser på en slik utvikling.

Statsråd Sylvia Brustad [13:24:41]: Jeg er for det første helt enig i alt det som sies om hvor viktig denne tjenesten er i det forebyggende helsearbeid. Jeg vil også bare gjenta at jeg mener at omfanget av skolehelsetjenesten i dag er for dårlig, det er for lite. Det er ikke dårlig det som er der, men det er for lite. Derfor må vi ha enda flere ansatte inn i skolen for å gjøre denne viktige jobben.

At dette er et lavterskeltilbud, mener jeg er viktig. Jeg mener også det er viktig å videreutvikle det med tanke på åpningstider. At helsestasjoner har åpent på ettermiddager og kvelder, slik det nå forsøkes ut i noen kommuner, slik at ungdom kan gå dit uten at andre vet om det, uten å bestille time osv., gjør at vi når enda flere enn det vi gjør på den vanlige skoledagen. Så her må vi kombinere flere ting. Jeg er veldig åpen for å vurdere det meste, for å si det på den måten, for å få styrket denne viktige delen av det forebyggende helsearbeidet.

Laila Dåvøy (KrF) [13:25:37]: Jeg er veldig glad for det svaret statsråden gir, og er veldig enig i tilnærmingen her. Jeg er også bekymret med tanke på antall årsverk når opptrappingsplanen for psykisk helse er ferdig, og jeg er glad for at statsråden sier at hun kanskje ikke tror at det er nok med de årsverkene som kommer, og som jo er veldig positivt.

Mer enn kanskje å ha standarder som går på elever pr. årsverk, tror jeg kanskje det viktigste vil kunne være åpningstiden. I en av kommunene i mitt eget fylke, Hordaland, i Fjell kommune, har man en helsestasjonsvirksom-

het på ettermiddagstid som er tilknyttet et annet tilbud for utsatte barn og unge. Det viser seg at det å være i nærheten av andre ungdomstilbud der en kanskje møter ungdom som er i – skal vi si – faresonen, eller som har ulike problemer, det være seg med seg selv eller i hjemmet, er utrolig viktig. Så der opererer helsesøster faktisk flere ganger i uken.

Hvis statsråden kan ta med seg dette og virkelig se på åpningstid, tror jeg det ville vært et stort skritt videre.

Statsråd Sylvia Brustad [13:26:41]: Ja, det tar jeg virkelig med meg. Og der må vi appellere til våre kommunepolitikere, som skal iverksette dette i alle kommuner, men jeg snakker høyt om det så ofte jeg kan, for jeg mener

at det er særdeles viktig. Jeg er helt enig med representanten Dåvøy i at på den måten når vi unge folk som vi ellers ikke greier å nå i det ordinære tilbudet. Jeg tror det er ganske logisk at ungdom flest ikke bestiller time hos fastlegen hvis de har problemer eller har opplevd noe hjemme kvelden før. Da er det viktig at det er noen voksenpersoner der – der og da, eller kvelden etter, eller når det måtte passe ungdommen.

Jeg oppfatter at representanten Dåvøy og jeg og de partier vi representerer, er meget enige om målet i denne saken. Det er også veldig konstruktivt i forhold til å få til løsninger.

Presidenten: Då har vi handsama ferdig dagens kart.

Møtet slutt kl. 13.28.
